Poveşti nemuritoare
42

Coperta:
CARMEN STĂNESCU

© Editura Ion Creangă S A.
Poveşti nemuritoare, 42, 1998
Toate drepturile aparţin Editurii Ion Creangă. Reproducerea integrală sau parţială a textului este interzisă şi va fi pedepsită conform legii.

ISBN 973-25-0591-5
EDITURA ION CREANGĂ S.A.
Piaţa Presei Libere, nr. 1
Sector 1, Bucureşti
Tel.: 222 32 54
Fax: 223 11 12
ROMÂNIA

Povești nemuritoare

EDITURA ION CREANGĂ – BUCUREŞTI,
1998

Frunzuliţa şi Sodomul Pământului

A FOST ODATĂ ca niciodată, că dacă n-ar fi, nu s-ar povesti, când se potcovea purecele cu nouăzeci şi nouă de ocale de plumb la un picior şi zbura în cer şi spunea că-i uşor, a fost un împărat ce avea trei fete; pe una o chema Smărăndiţa, pe cea de-a doua Lenuţa, pe cea de-a treia Frunzuliţa.

În fine, trăi împăratul până la adânci bătrâneţe numai cu fetele sale, că împărăteasa o pierduse mai de mult. Se apropia timpul să moară împăratul. Chemă fetele lângă pat, şi ele, îngenunchind lângă patul lui, spuseră:

— Da, tată, la ce ne chemaşi?

— Uite, tată, la ce vă chemai: să ştiţi că trebuie să mă sfârşesc şi eu, să mă duc după mama voastră, că mă cheamă la mormânt; voi să fiţi cuminţi şi bune la suflet cum aţi fost până acuma, să trăiţi împreună.

—Da, tată!

— Aveţi trei palate, fiecare câte unul. Dar nu mai staţi aici, pe locul ăsta. Plesniţi cu biciul în patru să vă faceţi câte un măr, o pară şi o nucă din palate, şi să plecaţi în lume. Mai aveţi un frate care se numeşte Sodomul Pământului; să-l căutaţi în lung şi în lat, până veţi da de el, şi acolo toţi să trăiţi frăţeşte.

După ce tăcu o vreme, împăratul continuă:

— Tu, Smărăndiţa cea mare!

—Da, tată!

— Să păzeşti o noapte la mormântul meu. Să iei arma în spinare, să mă păzeşti la mormânt.

—Da, tată!

— Tu, Lenuţo, a doua seară după înmormântare.

—Da, tată!

— Tu, Frunzuliţo, a treia.

—Da, tată!

Nu mai trecu mult, dete capul pe spate şi muri împăratul.

Prima seară după înmormântare veni timpul să se ducă fata cea mare să-l păzească la mormânt, dar îi fu urât. Ce spuse?

— Frunzuliţă, te duci tu în locul meu? Îţi dă dada un galben.

— Mă duc!

Se îmbrăcă ea, îşi luă arma la spinare şi plecă la mormântul lui tată-său. La douăsprezece noaptea, ieşi un cal din mormânt, un cal de aramă, vărsând flăcări pe nas şi scântei de foc; arunca picioarele de vuiau toate văile. Ce făcu fata?! Lăsă arma jos, se repezi în spinarea lui şi se ţinu de coamă bine; el da în toate părţile s-o arunce jos, dar nu putu. Când se potoli din alergări, îi spuse:

—Dă-te jos, Smărăndiţo!

Nu se dădu.

—Dă-te jos, Lenuţo!

Nu se dădu.

— Tu eşti, Frunzuliţo?

—Eu sunt, tată, fiica ta a mică.

—De tine să aibă frică oricine, tată! Să aibă frică oricine, zise şi pieri.

Fata stătu până la ziuă; apoi îşi luă arma şi plecă acasă, unde îşi primi galbenul şi se culcă.

La prânz o treziră surorile la masă.

—Ce-ai văzut la mormântul tatei?

—Nimic.

Atunci cea mijlocie zise:

—Te duci şi în locul meu, Frunzuliţo! Îţi dau şi eu un galben.

—Mă duc!

Se făcu noapte, plecă iar Frunzuliţa la mormântul lui tată-său. La douăsprezece noaptea ieşi un cal de argint. Ea se repezi în coama lui, se ţinu de

gâtul lui. El aruncă flăcări de foc pe nas, se izbi, lovi cu picioarele, nimic.

—Dă-te jos, Lenuţo!

Nu se dădu.

— Tu eşti, Frunzuliţo?

—Eu, tată!

—Ţine seamă de ce ţi-am spus de fratele tău, Sodomul Pământului. Să-l găseşti unde oi şti.

—Bine, tată.

— Ţine seamă de palate: să le faci nucă, şi pară, şi măr.

—Da, tată.

—Dă-te jos! De tine să aibă frică oricine!

Se dădu ea jos, stătu până la ziuă, apoi plecă acasă. Când ajunse, o întrebară surorile:

—Ce-ai văzut?

—Nimic!

Se culcă şi dormi până după-amiază. Se duse şi ea seara să-şi facă rândul ei. Ieşi un cal de aur. Ea se repezi în coama lui şi se ţinu bine de el. Calul începu atunci să arunce flăcări de foc pe nas, cu picioarele încercă s-o dea jos. În cele din urmă, strigă:

— Dă-te jos, Frunzuliţo, tată! De tine să aibă frică oricine! Să fii mai puternică decât Sodomul Pământului!

După ce spuse acestea, se băgă în mormânt şi rămase acolo.

Fata se duse dimineaţa acasă, mâncă şi se culcă. Se trezi a doua zi, plecă şi aduse un frizer, care le tunse băieţeşte; se-mbrăcară toate în haine bărbăteşti; luară trei cai buni; palatul celei mari îl făcu un măr, pe al celei mijlocii o pară şi pe-al ei o nucă, şi plecară.

Se duseră ele cale lungă, fără seamăn, până ajunseră într-o pădure mare.

Acolo, în pădurea aceea, deteră caii la iarbă, se culcară; Frunzuliţa şedea să le păzească. Şi pe când le păzea, se apropie un lup de ea.

— Ahaa, am venit să vă mănânc!

— Pe noi?

— Pe voi!

— Bine, lupule! Până a nu ne mânca, fii bun şi pune tu laba ta în palma mea.

Puse lupul laba; ea dădu cu palma în capul lui şi-l omorî. Îşi trezi surorile şi plecară mai departe. Ajunseră în altă pădure. La fel se întâmplă şi acolo: veni un urs mormăind.

—Şi tu venişi să ne mănânci? îl întâmpină Frunzuliţa, fără teamă. Pune tu, măi Martine, laba ta în palma mea!

Îi dădu cu palma în cap şi-l omorî. Plecară mai departe. Ajunseră într-un oraş mare. Ajungând acolo, în oraşul acela, Frunzuliţa plesni cu biciul în două părţi, făcu palatele cele două, ale surorilor mari. Veniră doi feciori de împărat, văzură fetele frumoase şi făcură nuntă cu Smărăndiţa şi Lenuţa. Măritându-se fetele cele mari, Frunzuliţa îşi luă nuca în buzunar şi le spuse:

—Surorilor, v-am văzut la casa voastră, eu plec în lume să-mi caut fratele. Nu pot să-mi găsesc liniştea, până n-oi găsi pe fratele nostru, să vin cu el la voi.

Şi plecă mai departe. Merse ea, merse cale lungă, fără seamăn, ajunse la un împărat; aici află că-i trebuie un băiat la bucătărie. Să ştie să-i facă împăratului cafea, după pofta inimii.

Ea, îmbrăcată băieţeşte, bătu la poartă:

—Ce doreşti, flăcăule?

—Ce să doresc?! Ia, o slujbă la bucătărie. După pofta împăratului, fac cafelele.

— Vino înăuntru.

O puse la încercare şi făcu ea cafelele după pofta împăratului.

Ei, stătu o zi, două, trei, o săptămână...

Sodomul Pământului se logodise tocmai cu fata împăratului acela, şi iacătă-l vine logodnicul să facă nunta cu fata împăratului.

Frunzuliţa făcu numaidecât cafelele cerute de împărat şi merse cu ele, să le ducă.

Cum îl văzu pe Sodomul Pământului, îi scăpă tava din mână şi sparse ceştile.

— Ce înseamnă asta? Neruşinatule! Ieşi afară! strigă împăratul. Fă alte cafele! Şi zise către Sodomul Pământului: L-aş băga la închisoare, dar face cafea foarte bună. Câţi băieţi am avut, aşa bună nu mi-a făcut-o nimeni.

Frunzuliţa făcu alte cafele, veni cu ele şi scăpă iar tava; şi a treia oară la fel. Atunci dădu poruncă Sodomul Pământului:

—Bagă-l la închisoare!

O luară şi-o băgară la închisoare. A treia zi o scoaseră s-o ducă la spânzurătoare, s-o omoare. Când s-o scoată pe poartă afară, îi spuse Frunzuliţa:

—Vreau să mă lupt cu tine, Sodomul Pământului!

—Cu mine, tu?! zise acesta mirat.

—Da! întări Frunzuliţa.

—Păi poţi?

—Cum să nu!

— Ce fel de luptă? întrebă Sodomul Pământului pe Frunzuliţa. Cum vrei să ne luptăm: în săbii să ne tăiem, sau...

—Ba în luptă dreaptă!

—Hai să ne luptăm!

Ieşiră la câmp şi se luptară amândoi. Se opinti Frunzuliţa şi-l băgă până la genunchi în pământ. Îl scoase, se opinti şi el şi-o băgă în pământ numai până la glezna piciorului.

— Ce înseamnă asta? zise împăratul. Încetaţi cu lupta, te răpune ăsta!

— Odată ne-a făcut mama, şi odată vrem să murim! îi spuse ea lui frate-său.

Atunci se luară în braţe şi se sărutară în faţă.

—Va să zică, tu eşti sora mea mai mică şi eu sunt fratele tău mai mare.

Şi-ntrebă de surori.

—S-au măritat amândouă. Tata a murit. Hai să te însor eu. Fata acestui împărat nu-i pentru tine. Să-ţi dau eu pe Ileana Cosânzeana, cea mai frumoasă fată din lume.

—Haide.

Se urcară într-un rădvan şi plecară amândoi.

Ajunseră la grădina Ilenei Cosânzene. Ileana asta avea o pasăre care prevestea cine vine la ea. Mulţi flăcăi încercaseră să se ducă la Ileana, pasărea îi prevestea, şi ea îi omora.

Suflă o căldură mare, Frunzuliţa, pe gură şi adormi pasărea în colivie, la uşa ei. Ileana dormea întinsă, cu paloşul pe piept, şi avea o oglindă la capul ei, de împietrea pe oricine care apărea lângă ea. Se duse Frunzuliţa, luă pasărea cu colivie cu tot şi-o mută în dosul casei, intră apoi înăuntru, luă oglinda şi-o întoarse cu spatele.

—Treci şi sărut-o tu, Sodomule!

Se duse Sodomul Pământului, îi luă paloşul de pe piept şi-o sărută. Ea, când simţi asta, sări în sus:

— Pe mine, bărbat până acum nu m-a sărutat!

— Te-am sărutat eu, că eşti să fii a mea! Uite, aici e soră-mea Frunzuliţa.

Ileana, bucuroasă, o îmbrăţişă pe Frunzuliţa. Stătură cu toţii trei zile şi trei nopţi la taină, şi la mâncare, şi la băutură, şi-i spuse Frunzuliţa Ilenei Cosânzene:

—Tu să-l iei pe fratele meu de bărbat, că-i fiu de împărat.

—Îl iau. De când îl caut şi eu, dar nu l-am găsit...

— Am auzit că tu ai o oglindă, de vezi morţii pe lumea ailaltă. Aş vrea să văd şi eu pe tata şi pe mama, mai spuse Frunzuliţa.

—Hai cu mine!

Se uitară să vadă pe taică-său şi pe maică-sa. Frunzuliţa însă văzu pe amândouă surorile ei moarte. Se bătu cu pumnii în cap, strigând:

—Surorile mele moarte!

După ce se mai linişti puţin, o întrebă pe Ileana:

— Am auzit că tu ai apă vie şi apă moartă. Aşa este?

— Am.

— Pune-ţi un voal des pe ochi, să nu te vadă lumea, şi hai să le înviem.

Se suiră toţi trei în rădvan şi plecară în oraşul unde muriseră surorile lor. Ajunseră ei acolo, puseră apă vie şi apă moartă peste ele şi le înviară. Se bucurară cu toţii şi plecară acasă.

La puţin timp după aceea, Sodomul Pământului se însură cu Ileana Cosânzeana.

Într-o zi, el îi spuse Frunzuliţei:

—Soru-mea, să te mărit şi eu pe tine.

— Să-mi cauţi un bărbat mai tare în puteri ca mine, să nu-l răzbesc eu.

—Îţi caut.

Se duse Sodomul Pământului şi-i aduse un uriaş care dormea pe patruzeci şi patru de paturi şi-i atârnau picioarele pe jos.

—Uite, ăsta e bun pentru tine.

Se uită ea la el; lung, mare. Se luară la luptă şi Frunzuliţa dădu cu el peste cap, se făcu nevăzut.

— Ce-mi aduci tu, fratele meu?! Adu-mi unul mic, dar să aibă puteri mari.

Pe cine să-i aducă?! Şi se gândi la Ghemul Pământului!

Era un bărbat scund şi gros, dar frumos, adevărat Ghemul Pământului; avea o mie o sută şi una de puteri. Se apucară la luptă amândoi. Se luptară, şi-o aruncă acesta pe Frunzuliţa, de se dădu peste cap. Atunci ea îl luă în braţe, îl sărută şi-i zise:

—Vei fi bărbatul meu toată viaţa!

Făcură o nuntă mare, de se duse vestea în toate părţile. Şi au trăit cu toţii fericiţi până la adânci bătrâneţi.

Povestea cocostârcului

DEMULT, demult tare, păsările erau izolate de oameni în împărăţia păsărilor şi aveau ca împărăteasă pe bufniţă, care trecea drept cea mai înţeleaptă dintre ele. Într-una din zile veniră şerpii şi tăbărâră pe cuiburile lor. Atunci păsările se duseră la împărăteasa lor şi începură să se jelească:

— Vai de noi, şi de noi! Uite, o să murim din cauza acestor şerpi blestemaţi!

—Ne mănâncă puii!

—Ne mănâncă ouăle din cuiburi!

Se adunară păsările toate, se luptară, dar şerpii erau mulţi... Şi-au luat puii pe spinare şi-au stat aşa în văzduh, dar degeaba; şerpii erau o mulţime.

Împărăteasa păsărilor adună sfatul ei acolo, sus, în slavă:

— Ce facem? Avem să ne luptăm noi cu şerpii cât ne luptăm, dar nu putem sta numai în zbor.

Atunci o ciocârlie mică spuse:

— Eu ştiu cine ne poate scăpa pe noi de şerpi.

—Cine? Cine, surioară?!

—Norul Brumăriu!

— Ei, da-i departe Norul Brumăriu, unde o fi el acuma, răspunse bufniţa.

— L-am văzut chiar astăzi de dimineaţă, spuse ciocârlia, nu este departe.

—Dar cine să se ducă până la Norul Brumăriu ca să-i spună?

Ciocârlia se găsi tot ea mai deşteaptă:

—Uite, mă duc eu!

Se duse la Norul Brumăriu şi-i ceru ajutorul.

— Du-te şi spune-i împărătesei că sunt gata să vin, zise el.

Când sosi ciocârlia, păsările o întrebară:

— Ai fost, soră dragă?

— Am fost.

—Şi ce ţi-a spus?

—Vine acuma.

Şi îndată deasupra împărăţiei păsărilor se lăsă un nor negru, care începu să toarne o ploaie de gheaţă; şi turnă norul acesta la gheaţă, turnă, până dispărură toţi şerpii. Când se trezi bufniţa, şerpii erau toţi omorâţi, iar Norul Brumăriu nicăieri... Ar fi vrut şi ea să-i mulţumească pentru că o scăpase de pedeapsa şerpilor.

Adună iar sfatul păsăresc şi hotărâră să-i ducă ceva daruri. Şi împărăteasa păsărilor îl trimise pe cocostârc la Norul Brumăriu.

— Vrednic te-ai arătat în lupta cu şerpii, spuse ea, acum te pun să te duci la Norul Brumăriu să-i duci daruri, drept mulţumire că a scăpat neamul păsăresc de şerpii cei blestemaţi.

Cocostârcul, înclinându-se în faţa împărătesei, zise:

— Mă duc!

Îi dădură un sac plin cu pietre nestemate fel de fel; cocostârcul îl luă în spate, îşi puse nişte ciuboţele şi porni pe jos, spre Norul Brumăriu... Se duse, se duse, se tot duse, când deodată îi ieşi în cale un urs dintr-un zmeuriş:

—Unde te duci, măi?

—Ei, mă duc departe.

—Unde departe? Şi ce ai în spate?!

—Nici eu nu ştiu ce am în spate.

—Cum, nu ştii ce ai în spate?!

— Sunt trimis împărătesc şi mă duc să-i mulţumesc Norului Brumăriu că ne-a scăpat de urgia şerpilor.

Nu stătu mult de vorbă cu el şi plecă. Şi, mergând pe lângă o apă, îi ieşi o vulpe inainte. Vulpea, mai şireată, începu să râdă de el:

— Măi, cocostârcule, unde te duci tu cu greutatea aia în spate?

— Sunt un trimis împărătesc, mă duc să-i mulţumesc Norului Brumăriu.

—Dar în sacul din spate ce ai?

—Nu ştiu.

— Dar ce nătărău mai eşti şi tu! Poate îţi duci în spate pedeapsa! Poate-i moartea în spate, şi te omoară tot pe tine.

— Ce-o fi, nu ştiu! Eu trebuie numai să-l duc la Norul Brumăriu.

Se gândi cocostârcul să lase sacul jos, să caute. Îl lăsă, aşadar, şi vru să se uite în sac, dar, gândindu-se la pedeapsa care îl aştepta, luă sacul la subsuoară şi plecă mai departe.

Şi se duse cocostârcul, şi se tot duse...

Pe malul unui lac, puse jos sacul şi se duse să se spele. Broaştele din lac, când văzură sacul, se gândiră că ar fi acolo ceva de mâncare; se repeziră şi răsturnară sacul; atunci toate pietrele nestemate căzură în lac.

Când veni cocostârcul, sacul gol! Ce să facă?! La împărăţia păsărilor îi era frică să se înapoieze. Căută el cu ciocul pe acolo, prin lac, pietrele nestemate, dar nu le găsi.

Broaştele, pe de lături, râdeau toate: oac-oac, oac-oac!

De necaz, începu şi el să prindă broaşte şi să le înghită.

Şi de atunci se spune că, unde este lac, acolo se duce şi cocostârcul să caute broaşte, să se răzbune pentru pietrele scumpe pierdute.

Povestea rândunicii

A FOST ODATĂ un moşneag care avea trei fete şi o herghelie de cai. Şi amu, moşneagul şedea afară supărat că venea primăvara şi n-avea cine se duce cu herghelia la suhat[1].

Văzându-l aşa, fata cea mare îi zise:

— Tată, de ce stai supărat?

— Da' cum n-oi sta, draga tatii, dacă nu mi-a dat Dumnezeu şi mie un băiat, să aibă cine se duce cu herghelia la suhat...

— Tată, dar eu nu mă pot duce?! Mă duc eu, dacă îmi dai voie.

— Draga tatei, nu te duce, că fetele-s slabe de fire; nu te duce.

— Mă duc, tată!

— Ei, dacă vrei să te duci, du-te!

Se îmbrăcă ea bărbăteşte, îşi despleti părul şi-l băgă sub căciulă, îşi luă o puşcă şi, încălecând pe unul dintre cai, îi mână la suhat. Moşneagul, pe de altă parte, îşi schimbă straiele, punându-şi un cojoc pe dos, şi se duse înainte, la capătul unui pod mare. Când ajunse fata acolo, să treacă podul, numai ce ieşi îmbrăcat ca un urs... Caii, văzându-l, se speriară şi se întoarseră din drum; fata se sperie: „Vai de mine!” şi porni înapoi. Moşneagul, pe cealaltă parte, porni în fugă, să nu ajungă fata înaintea lui acasă.

Când fata intră în ogradă cu herghelia, moşneagul zise:

— Ei, draga tatei, ce e?

— Vai de mine, tată, dar să ştiu bine că orice ar fi, şi nu m-aş mai duce! Mata ştii ce urs a ieşit la capătul podului!? Mi-a ieşit un urs înainte, m-a băgat în toate boalele. Nu mă pot duce.

— Ei, vezi, draga tatei, ai zis că te duci!

---

1 Suhat - păşune (n. red).

—Ei, am zis... Dacă nu s-a putut!...

Cea mijlocie spuse atunci:

—Mă duc eu, tată. Dacă-i vorba că ea nu s-a dus, mă duc eu!

—Ei, draga tatei, nu s-a putut duce sora ta mai mare, apăi tu ai să te poţi duce?!

—Mă duc!

Se îmbrăcă şi plecă şi ea. Şi tatăl, pe altă parte, o luă înaintea ei, şi-i ieşi în cale, la pod. Când colo, iată că se sperie şi... înapoi! Se întoarse acasă. Moşneagul o întrebă:

—Ei, cum îi, draga tatei?

—Păi de! Dacă mi-a ieşit un urs înainte, la capătul podului, s-au speriat caii.

Atunci cea mai mică dintre fete zise şi ea:

— Tată, mă duc eu!

— Draga tatei, nu s-au putut duce surorile tale mai mari, apoi tu cum ai să te duci?!

—Eu mă duc, şi gata!

—Du-te!

Se îmbrăcă şi ea bărbăteşte, îşi despleti părul şi-l băgă sub căciulă, luă o armă la şold şi... du-te, băiete! A ieşit moşneagul şi înaintea ei, în chip de urs; ea luă arma să-l împuşte. Moşneagul zise atunci:

— Să nu tragi, draga tatei, că-s eu!

— Du-te acasă, tată, că eu merg la suhat!

Şi se duse fata unde era suhatul, la sfântul Soare.

Când ajunse acolo, iată, îi ieşi Soarele înainte. Se descinse el de brâu, îl întinse peste apă, şi caii trecură la suhat. Fata avea o căţeluşă după dânsa. Acea căţeluşă era năzdrăvană, ştia tot ce se vorbeşte şi se face. După ce se duse cu caii şi-i slobozi să pască, Soarele o pofti pe ea în casă. Şi-i dădu de mâncare. O primi ca pe un băiat, că aşa arăta ea acum. Seara, se duseră să se culce amândoi. Soarele se uita şi nu i se părea deloc că-i băiat; i se părea că-i fată. Vai de mine

şi de mine, tare-i mai era lui că e fată! Se duse la maică-sa:

— Vai, mamă, tare mă tem că nu-i băiat! Eu zic că-i fată.

— Ei, lasă, dragul mamei, c-am să fac eu să cunoşti tu dacă e fată. Că am să vă pun diseară, când vă veţi culca, o floare ţie la cap, şi una lui, şi dacă va fi băiat ca tine o să se veştejească floarea, dacă nu, are să fie frumoasă.

Căţeluşa cea năzdrăvană îi auzi. Tăcu molcom şi apoi spuse fetei: uite, aşa şi aşa.

—Dar, zise, lasă că eu toată noaptea am să car apă la floarea de la căpătâiul Soarelui, să nu se veştejească deloc nici ea.

Şi căţeluşa cea năzdrăvană puse apă la floare toată noaptea...

Floarea fetei, când se trezi dimineaţă, era mai frumoasă. Dar era şi a Soarelui la fel. Ei, ce să facă?! Soarele iar zise către maică-sa:

— Oho, mamă, mai e puţin până trec cele trei zile — că numai atâta trebuia să stea fata la suhat — şi n-o pot cunoaşte, să văd ce este; eu zic că-i fată.

—Lasă, dragul mamei, că azi am să închipui lucruri femeieşti şi bărbăteşti. Am să aduc stative să ţească singure, am să aduc cuţite să taie singure şi, dacă o fi bărbat, la cuţite are să se uite întâi; dacă e femeie, se uită întâi la stative.

Căţeluşa auzi tot ce-şi spuseră.

— Să bagi de seamă, îi spuse fetei, să nu cumva să te uiţi la stative şi la vârtelniţă. Să te uiţi întâi la cuţite.

Ea, intrând în casă, zise:

—Ce lucruri! Ia uite ce lucruri bărbăteşti şi frumoase! Ce cuţite frumoase! Dăruiţi-mi şi mie unul!

—Dăruit să-ţi fie, răspunse Soarele.

Fata îl luă, îl puse la curea; curea lată, colo.

Soarele, ce să mai facă? Zise din nou către mamă-sa:

—Vai de mine, n-am s-o pot cunoaşte, şi de-amu' pleacă.

—Lasă, dragul mamei, tot facem noi ceva, şi tot o s-o cunoaştem.

Iată, veni şi ziua în care trebuia să plece. Când să plece, îşi luă rămas bun de la Soare şi de la mamă-sa; sfântul Soare se duse cu dânsa şi întinse iară brâul pe apă, şi ea trecu îndată cu herghelia de cai de cealaltă parte. Când ajunse acolo, îşi lăsă părul ei frumos să fluture în vânt. Sfântul Soare se întoarse la mamă-sa:

— Vai de mine şi de mine, mamă, tot fată a fost, şi n-am putut-o cunoaşte!

— Lasă că mai facem ceva, zise maică-sa; o să facem o horă frumoasă şi un scrânciob, şi n-are să poată să nu vină. Are să vină şi ea şi, când va veni, tu s-o iei şi s-o dai în scrânciob şi, când oi ajunge sus, s-o azvârli în cer, şi tot a ta are să fie.

Şi aşa făcu Soarele.

Tatăl fetei, prinzând de veste, trimise în pădure pe fată, ca nu cumva să vrea să meargă la hora şi scrânciobul Soarelui. Dar mergeau acolo şi furnicuţe, şi gâze, şi toate, toate mergeau la horă, atât de frumos era, şi fata nu se putu stăpâni să nu se ducă. Se duse şi, când o văzu sfântul Soare, o luă şi o sui în scrânciob cu el, şi o zvârli în cer, şi a lui a fost.

Dar tatăl fetei zise în urma ei:

—Aşa, draga tatei, nu m-ai ascultat?! Doi ani de zile mută să fii, să nu mai poţi vorbi!

O tot întreba Soarele de vorbă, dar ea nimic! Mută. Ce să facă?! Dacă a văzut-o că-i mută, el se însură; îşi luă altă nevastă. Şi o ţinu şi pe ea acolo.

Amu, trecea o nuntă pe drum, când se apropiase timpul să poată vorbi ea.

Nevasta Soarelui zise:

—Tu, slută-mută, ia uite la oala aceea, să nu deie în foc, că eu mă duc să văd nunta!

Dar ea îi strigă din urmă:

— Nu ştiu, eu sunt slută, mută, ori tu eşti haită limbută!

Soarele jupuia un miel după uşă şi, auzind-o vorbind, se duse şi o prinse cum era, plin de sânge, o prinse de bărbie. Şi ea se făcu o rândunică şi zbură de acolo.

Şi până astăzi rândunică a rămas.

Polidor

A FOST ODATĂ tare demult, tocmai pe timpul zmeilor şi balaurilor, a fost o femeie văduvă şi săracă.

Pe lângă toată sărăcia, mai avea şi doisprezece copii, toţi băieţi, unul după altul; cel mai mare de 13 ani, cel mai mic, abia de un anişor. După moartea bărbatului, numai ea ştia cum făcuse şi cât muncise ca să hrănească atâta liotă de copii, mai cu seamă că toţi erau mici şi n-o puteau ajuta cu ceva.

Cu chiu, cu vai îi crescu pe toţi de se făcură mari şi buni de muncă. Dar alta acum! În acei ani nu prea aveau ce munci, căci dăduse o foamete peste locurile lor, de nici oile nu mai aveau ce paşte pe câmp.

Văzând că nu-i chip de trăit, feciorii cei mari se sfătuiră între ei să plece în alte ţinuturi ca să găsească de lucru şi să agonisească astfel pentru ei şi pentru mama lor. Dar se feriră să-i sufle vreo vorbă despre aceasta fratelui lor mai mic, Polidor, pe care voiau să-l lase cu bătrâna lor mamă, spre a-i fi acesteia de ajutor.

Astfel, într-o bună zi, îi împărtăşiră bătrânei hotărârea lor:

— Dragă mamă, grăi cel mai mare dintre fraţi, după cum vezi, nu mai e chip de trăit p-aci cu sărăcia şi foametea care bântuie ţinutul nostru. De aceea ne-am hotărât să ne căutăm de lucru în altă parte. Vrem, dacă nu te supărăm, să plecăm chiar mâine dimineaţă.

— Cum se poate să mă părăsiţi? întrebă femeia, cu amărăciune. Ce mă fac eu singură, cu cine rămân aci? Cui mă lăsaţi?

— Mamă, nu te amărî atât, că doar nu te lăsăm singură! Polidor o să rămână cu tine acasă!

—Păi cum nu?! Parcă eu rămân? răspunse acesta mânios. Merg şi eu cu voi, s-o ştiţi!

—Nu se poate. Tu trebuie să rămâi acasă, să ai grijă de mama.

—Ba merg şi eu unde mergeţi voi!

—Ba ai să rămâi acasă!

—Ba nu!

— Ba da!

Şi, ca să nu se ia Polidor după dânşii, îl duseră numaidecât de-l închiseră într-un coşar. După ce-şi luară merindele şi rămas bun şi binecuvântarea de la mama lor, plecară.

Merseră ei ce merseră, şi dădură de o pădure, unde se aşezară să mănânce ceva. După masă le era sete şi fratele cel mare zise către ceilalţi:

—Unde-i acum Polidor, să-l punem să ne scoată apă, că tare sprinten şi vrednic mai era?!

—Iată-mă-s şi eu aici, fraţilor! zise Polidor arătându-se de după copacul unde se ascunsese. M-am luat şi eu după voi!

—Bine c-ai venit! Scoate mai repede niţică apă din fântâna de colo, că tare ne e sete!

Polidor scoase numaidecât apă şi le dădu de băut; îi deteră şi lui să mănânce, apoi se gătiră din nou de plecare. Pe Polidor însă îl legară de furca puţului, să nu se mai ia după ei. Se gândeau că va trece poate cineva, şi-l va dezlega, apoi el se va întoarce acasă.

Într-adevăr, după ce plecară ei, nu trecu mult şi un pădurar care trecea pe-acolo îl dezlegă. Dar el, în loc să se întoarcă acasă, la maică-sa, porni din nou după fraţii săi, luând şi găleţile puţului, pline cu apă.

Spre seară, fraţii ajunseră la o altă pădure. Acolo se opriră să se odihnească şi se puseră din nou să mănânce.

După ce mâncară bine, li se făcu iar sete, însă în acea pădure nu era nici o fântână.

— Tiii! Unde-i Polidor?! zise unul dintre fraţi. L-am trimite să ne caute apă pe undeva, prin marginea ăstei păduri.

— Iată-mă-s şi eu, fraţilor! strigă Polidor, care tocmai auzise şi se ascunsese după un copac. V-am adus şi apă să beţi.

— Bravo! Dă-ne mai curând să bem. Să trăieşti, Polidor!

Şi fraţii băură, îi deteră şi lui să mănânce, apoi se grăbiră să plece, ca să ajungă la vreun sat, unde să poată înnopta; căci începuse să se însereze şi nu voiau să-i prindă noaptea în pădure.

Pe Polidor din nou îl luară şi-l legară de un pom, apoi fratele cel mare îi spuse:

— Mă, să ştii, când oi scăpa de-aici, să nu mai vii în urma noastră, să te întorci acasă, la mama, că, de unde nu, să ştii că te arunc în vreo gârlă şi scap de tine. M-ai înţeles?

Polidor nu răspunse; apoi, după ce fraţii lui se depărtară, făcu ce făcu şi scăpă din nou din acea legătură. Şi-n loc să urmeze sfatul fratelui său mai mare şi să se întoarcă acasă, ochi cel mai mare copac din pădure şi, nici una, nici alta, împingându-l deodată cu putere, răsturnă coşcogeamite namila de pom la pământ.

Pasămite, băiatul acesta avea o putere de uriaş, cât era el de tânăr şi de necopt.

După ce văzu copacul răsturnat, îl ridică dar cu o mână, ca pe o pană, îl puse pe umăr şi porni la drum, urmându-i pe fraţii săi, aflaţi depărtişor.

Aceştia mergeau înainte; îi apucase noaptea pe drum şi priveau în jur cam cu teamă, când, deodată, uitându-se spre pădure, îngheţară de spaimă, căci vedeau ceva înfricoşător, ca un fel de balaur, pe care întunericul îl făcea şi mai mare şi care părea că vine într-un picior. Şi unde prinseră a tremura cu toţii!

— Ei, fraţilor, bine că v-am ajuns! le strigă de departe închipuitul balaur, care nu era altul decât Polidor şi care, venind cu pomul în spinare, părea o arătare de pe alte tărâmuri.

— Polidor! E Polidor! strigară fraţii prinzând curaj.

— Da, eu sunt şi vă aduc lemne să faceţi focul, că e cam frig şi întuneric pe-aici.

Toţi se uitară la el, cu mirare amestecată cu un fel de teamă, şi nu ştiau ce să creadă: era fratele lor, sau cine ştie mai cine...

— Hei, ce staţi aşa acum? Ori nu vă e frig pesemne?!

— Ba cum nu? Dar cum putuşi să aduci copacul ăsta?

— Ei, asta-i treaba mea, nu vă priveşte pe voi. Ştiam că o să suferiţi de frig şi am venit după voi cu lemne de foc. Şi să ştiţi că, orice mi-aţi face, eu tot nu vă las şi mereu am să vă urmez, oricât aţi vrea să scăpaţi de mine. Ar fi mai bine să mă luaţi să merg cu voi, că poate o să vă fiu de folos. Poate o să mai aveţi trebuinţă de mine, după cum aţi avut şi până acum.

— Bine, zise fratele cel mare, fie după cum vrei tu de-acum.

Şi Polidor nu mai putea de bucurie văzând că fraţii lui se înduraseră să-l ia cu dânşii.

A doua zi, când se treziră, soarele era de trei suliţe pe cer. Se pregătiră repede şi porniră la drum lung.

Nu merseră mult şi dădură de un râu mare şi lat. Şi ce să facă ei acum?

— Mai întâi, fraţilor, să ne scăldăm în apa acestui râu, ca să ne mai dezmorţim, apoi s-o luăm pe malul râului, că trebuie să dăm noi de vreun pod, zise fratele mai mare.

Aşa şi făcură: se puseră să se scalde, dar râul acela era hotarul moşiei unui zmeu mare şi puternic,

care făcea multe rele şi blestemăţii oamenilor. Moşia zmeului era mare şi frumoasă; de cealaltă parte se mărginea tot cu un râu lat, ce-i servea de hotar, astfel că se afla cuprinsă şi adăpostită între două ape.

Tocmai când flăcăii noştri ieşeau din apă şi se îmbrăcau, iată că din susul apei se zări o luntre mare venind la vale, iar în ea o arătare înfiorătoare. Cum ajunse în dreptul flăcăilor, trase luntrea aproape de mal şi strigă la ei cu un glas puternic şi tunător:

— Cine sunteţi voi, de-aţi îndrăznit să vă scăldaţi în apa mea? Cu a cui voie aţi intrat în apă? Nu ştiaţi că aceste întinderi sunt ale mele, n-aţi auzit de zmeul Tună-Trăsnet? Staţi să vă învăţ eu minte!

La cuvintele zmeului, câţiva dintre cei doisprezece flăcăi prinseră a fugi, însă Polidor îi strigă îndărăt, după care se duse la ţărm şi grăi zmeului:

—Iartă-ne, zmeule mare, că noi nu suntem de pe-aici!

— Dar cine sunteţi voi?

— Suntem doisprezece fraţi şi am pornit să ne căutăm de lucru — în satul nostru nu mai avem ce mânca, de secetă mare!

— Care va să zică vă căutaţi stăpân...

— Da, răspunseră fraţii într-o voce.

— Atunci alta e vorba. Uite ce, feţii mei: n-aţi vrea voi să veniţi la mine să-mi slujiţi? Să ştiţi că la mine o să trăiţi bine şi, afară de asta, eu am douăsprezece fete, pentru care pornisem să le caut doisprezece flăcăi harnici şi muncitori, ca să le mărit. Dacă vă prindeţi să intraţi la mine să munciţi un an, la sfârşitul anului eu vă dau la fiecare câte o fată de nevastă şi vă mai dau şi câte un butoi cu galbeni ca zestre. Ei, ce ziceţi? Primiţi?

—Primiţi, le şopti încet Polidor fraţilor săi dar, pentru orice veţi face, mă veţi întreba mai întâi pe mine.

— Primim, zmeule, zise atunci fratele cel mare

— Atunci urcaţi aci în luntre, ca să vă duc la mine acasă. Casele mele sunt pe malul altui râu, la alt hotar al moşiei şi până acolo vom merge cu un car.

Flăcăii veniră la luntre, iar zmeul vâsli până la locul unde-şi lăsase carul; de-acolo, urcându-se, porniră spre palatele zmeului Tună-Trăsnet.

Seara, târziu, ajunseră la locuinţa zmeului. Aici li se dădu să mănânce bine, apoi zmeul le arătă odăile în care aveau să locuiască.

În dimineaţa următoare ieşiră cu toţii în curte, unde veni şi zmeul şi începu să împartă fiecăruia treburile pe care urma să le îndeplinească; anume, care la grădină, care la cai, care la pescuit. Când veni rândul lui Polidor, acesta spuse:

—Mie nu-mi da nimic să lucrez; sunt ei vrednici să muncească şi pentru mine.

— Ce ziceţi, îi întrebă zmeul pe fraţii lui, voiţi să munciţi şi pentru el?

— Da, da, vrem, răspunseră cu toţii.

Şi mergeau bine lucrurile, căci fiecare îşi făcea treaba lui, gândind la drumul de-ntors acasă.

Când se împlini anul, zmeul îi adună pe toţi în jurul său şi le grăi:

— Feţii mei, anul vostru de slujbă s-a împlinit azi. V-aţi purtat cinstit şi-o să mă port şi eu la fel. Iată, luaţi fiecare câte un butoi de galbeni.

După ce le dete banii, chemându-şi fetele, le luă de mână una câte una şi le dete fiecăruia dintre flăcăi, după vârstă.

— Iată şi nevestele voastre cu care, acum, haideţi la cununie!

Şi se făcu nunta celor doisprezece flăcăi cu cele douăsprezece fete ale zmeului Tună-Trăsnet.

Dar seara, înainte ca mirii să se ducă în iatacul mireselor, zmeul îi chemă şi le spuse că obiceiul locului cerea ca însurăţeii, în seara de după nuntă,

trebuie să se culce îmbrăcaţi; prin urmare şi ei trebuiau să facă la fel.

Polidor, care era, după cum ştim, năzdrăvan, îi chemă deoparte pe fraţii săi şi le spuse cu grijă pentru sufletul lor:

—Băgaţi de seamă, astă-seară să vă rugaţi de nevestele voastre să-şi schimbe hainele cu ale voastre. Şi mai ales aveţi grijă să nu adormiţi în astă-seară.

—Da' de ce? întrebară fraţii curioşi foc.

—Faceţi aşa cum vă spun, că e spre binele vostru. N-avem timp de vorbă prea multă acum.

Pasămite, Polidor simţise planul zmeului de a-i mânca pe flăcăi după ce vor adormi; şi, ce să-i recunoască mai uşor, le ceruse să se culce îmbrăcaţi. Flăcăii făcură însă întocmai cum îi învăţase Polidor: se îmbrăcaseră cu hainele nevestelor, iar acestea luaseră hainele bărbaţilor neştiind de planul grozavului lor tată.

Pe la miezul nopţii, zmeul intră binişor în odaia în care dormea cel mai mare dintre fraţi cu nevasta lui. Bâjbâind în întuneric, ajunse la pat, pipăi şi când simţi căciula bărbătească, haţ! şi-l înghiţi, aşa, pe nemestecate. Apoi se duse la al doilea şi făcu la fel. Şi tot aşa la al treilea, la al patrulea... până la cel din urmă. Apoi se retrase, încredinţat că şi-a mâncat toţi ginerii.

Polidor nu-şi pierdu cumpătul. Cum văzu că ticălosul de zmeu s-a dus la culcare, ieşi din casă, îi adună pe fraţii săi şi, tiptil-tiptil, o luară la sănătoasa către râul cel mai apropiat. Ştiau că zmeul nu avea nici o putere dincolo de râurile care-i mărgineau moşia.

Când se trezi, zmeul se duse să-şi vadă fetele, dar mare-i fu groaza trecând prin toate odăile: nu găsi nici urmă de fetele sale mândre.

„Poate c-or fi ieşit să se plimbe”, îşi spuse el şi porni de-a dreptul spre râu.

Dar acolo rămase ca trăsnit văzându-i pe malul celălalt pe flăcăii îmbrăcaţi cu straiele femeieşti, pregătiţi de plecare.

— Ah, Polidor! strigă el. Ce mai pui de lele mi-ai fost! Cum îmi mâncaşi tu cele douăsprezece fete ale mele!

— Ba fetele ţi le-ai mâncat singur, ca un căpcăun, iar eu nu sunt pui de lele, ci pui de voinic!

— Ei, poate-i mai veni tu pe-aici!

— Dacă oi avea treabă, oi veni, dacă nu, pace mie, pace şi ţie!

Şi flăcăii plecară râzând şi chiuind de bucurie că scăpaseră de o moarte atât de crâncenă.

Tot mergând ei, ajunseră într-un oraş mare, în care scaunul împărăţiei îl ţinea Verde-Împărat. Acolo lumea se minună de ei văzându-i îmbrăcaţi femeieşte. Până la urmă, fură duşi în faţa împăratului, căruia trebuiră să-i povestească păţania lor.

Împăratul, uimit de curajul şi deşteptăciunea lui Polidor, grăi către ei:

— Eu vă iau pe toţi doisprezece în serviciul meu. Numai să vă purtaţi cinstit, că bună răsplată vă voi da!

I se spuse fiecăruia ce slujbă avea de îndeplinit, dar şi de astă dată, când veni rândul lui Polidor, răspunse că el nu vrea să primească nici o slujbă, că fraţii lui sunt mai vârtoşi şi pot munci şi pentru el.

Şi iarăşi lucrurile mergeau bine, dar un fapt tulbură liniştea în împărăţie, dând mare bătaie de cap împăratului şi sfetnicilor săi. Zmeul, care se învecina cu împăratul Verde, trimitea în fiecare noapte doisprezece zmei — noii săi argaţi — care făceau o mulţime de blestemăţii, aducând mari pagube ţinutului.

Într-o noapte, Polidor stătu la pândă lângă zidul pe unde urmau să sară zmeii şi, pe măsură ce aceştia săreau, le şi reteza capul cu paloşul. Astfel au fost

omorâţi toţi cei doisprezece răufăcători. Polidor le tăie limbile, le puse într-o basma şi se duse mulţumit să se culce.

În dimineaţa următoare, un arap, trecând pe-acolo şi văzând zmeii morţi, îi ciopârţi, se umplu de sânge şi se duse astfel la împărat.

—Am omorât azi-noapte pe zmeii care îţi făceau atâtea stricăciuni! spuse cu mândrie.

— Ce spui, măi?

— Poftim, de vrei să-i vezi, în fundul grădinii!

— Bine, hai să mergem!

La locul faptei se adunaseră toţi slujbaşii, printre care şi Polidor cu fraţii săi. Când văzu trupurile ciopârţite ale zmeilor, împăratul se minună de curajul slujitorului său.

— Aşa faptă, spuse el, nu trebuie să rămână nerăsplătită. De-acum înainte vei fi boier.

Şi îndată îl îmbrăcă în haine boiereşti.

Dar, la scurtă vreme, arapul începu să se poarte urât cu slugile şi cel mai mult îl batjocorea pe Polidor.

Supărat, acesta le spuse într-o seară fraţilor săi tot adevărul despre uciderea zmeilor ajunşi pe moşia împăratului lor. Atunci fraţii se duseră la împărat şi-i spuseră cum s-au petrecut în fapt lucrurile, rugându-l să-i facă dreptate lui Polidor.

Înşelătorul, care se afla alături de împărat, le strigă mânios:

— Minţiţi, ticăloşilor, eu i-am omorât pe zmei!

—Măria-ta, zise Polidor, care tăcuse până atunci, pentru că dumnealui ne batjocoreşte în faţa măriei-tale, n-am mai putut răbda. Trebuie să vă spun că eu i-am omorât pe cei doisprezece zmei. Am voit să tac, să-l las să trăiască boiereşte, dar văd că nu mai e chip de înţelegere cu el, s-a boierit rău.

— Să dovedească! strigă arapul.

— Da, tinere, zise şi împăratul, dovedeşte!

— Am să dovedesc, spuse Polidor. Să se caute capetele zmeilor uciși, să se vadă dacă au sau nu limbi în gură.

— Păi cum așa? Se poate să nu aibă?

— Da, măria-ta! Eu, după ce i-am omorât pe zmei, le-am tăiat limbile și le-am păstrat. Iată-le! și Polidor scoase basmaua în care păstrase limbile zmeilor și începu a le număra împăratului, uimit de adevărul rostit de Polidor.

Văzând una ca asta, slujitorul cel mincinos se sperie așa tare, că leșină.

— Cum ai îndrăznit să mă înșeli astfel? se ridică supărat împăratul. Curând să-l legați de coada unui cal și să-l târâți până-și va găsi moartea! porunci mânios împăratul.

— Iartă-l, măria-ta! se rugă Polidor. El nu știa cine i-a omorât și a crezut că n-o să se afle niciodată.

— De ce te rogi pentru el, când știi cât rău ți-a făcut? Lasă-l să meargă la moarte, să-și ia pedeapsa pentru minciună!

Și mincinosul slujbaș fu numaidecât alungat de la curtea împăratului; căci fusese lăsat în viață numai datorită rugăminților lui Polidor.

Iar Polidor a fost înălțat la rangul ce i se cuvenea și, pe lângă dânsul, și cei unsprezece frați ai săi au avut unde munci.

Cu timpul, împăratul îl îndrăgi tot mai mult pe Polidor.

Într-o zi, pe când erau cu toții la masă, sfetnicii începură să laude caii împăratului ca fiind cei mai buni și mai frumoși. Atunci Polidor spuse:

— Măria-ta, eu știu un cal care face cât toții caii domniei-tale.

— Cum se poate una ca asta? se miră împăratul.

— Da, măria-ta. Cât am fost noi la zmeu, știți bine că nu am primit să fac nici o slujbă. Am căutat însă să aflu cât mai multe despre secretele zmeului. Și

astfel am aflat atunci că zmeul are un cal care zboară prin văzduh, vorbeşte ca omul şi are şaua acoperită cu aur. Calul acesta stă închis într-un grajd de fier şi nimeni nu poate intra la el, în afară de zmeu.

— Păcat! zise împăratul. Aşa cal mai zic şi eu; dar ce folos, dacă-l are zmeul?

— Eu aş putea să-l fur şi să-l aduc aici, promise Polidor.

— Poţi face tu asta? întrebă împăratul.

— Da, măria-ta. Chiar mâine dimineaţă voi fi cu el aici.

— Dacă reuşeşti, te înalţ în rang, iar pe fraţii tăi îi fac boieri.

— O să reuşesc, măria-ta; c-aş vrea să-l mai văd o dată pe zmeu turbând.

Şi Polidor îşi luă rămas bun mai întâi de la împărat, apoi de la fraţii săi, care-l rugau să nu se ducă — unde ştiau ce soartă îl aşteaptă. Dar el nu-i ascultă şi plecă voios.

Când ajunse la malul râului de graniţă, se dădu de trei ori peste cap şi se înălţă în chip de muscă. Apoi trecu pe moşia zmeului, intrând drept în grajdul cu pricina.

Când se întunecă de-a binelea şi zmeul se culcase, Polidor ieşi din ascunzătoare, se dădu de trei ori peste cap, redeveni pământean şi încălecă pe calul năzdrăvan.

Cum îl văzu, calul începu să strige:

—Săi degrabă, stăpâne, că mă fură blestematul de Polidor!

Şi, cât ai clipi, năzdrăvanul se făcu iar muscă şi se ascunse în fân.

Zmeul, cum îşi auzi calul strigând că-l fură Polidor, sări din pat şi veni repede în grajd, dar, nevăzând pe nimeni, îşi spuse: „Bre, bre, şi calul îl visează pe Polidor! Şi el s-a speriat de câte mi-a făcut blestematul ăla”.

Şi se duse să se culce din nou.

Polidor îl lăsă pe zmeu să adoarmă şi iar se făcu om. Calul, văzându-l, începu iar să strige:

— Săi, stăpâne, că mă fură Polidor!

Şi zmeul, cum auzi strigătul, veni iar în grajd. Rămase însă mirat să-l vadă iar aşa cum îl lăsase, îşi spuse cu ciudă: „Lasă, am să-l prind eu odată şi-odată pe acest tâlhar, de care şi calul meu e speriat”.

În sfârşit, spre ziuă, Polidor îşi încercă norocul din nou. Dar de data aceasta, la strigătul calului, zmeul nu se mai mişcă din pat, ci, din contră, îi strigă mânios:

—Poate să te fure şi dracul, cal afurisit, că eu nu mai vin la tine a treia oară!

—Dacă-i aşa, zise atunci calul năzdrăvan, numai tu eşti de mine, Polidor! Haide, să fugim până nu se face ziuă!

Când se deşteptă, zmeul se duse în grajd. Calul, însă, nicăieri.

— Ah, Polidor, pui de lele ce eşti! Nu ţi-a fost de-ajuns că mi-ai mâncat cele douăsprezece fete, acum şi calul mi l-ai furat!

Dar Polidor era departe, pe malul celălalt al râului. Când îl văzu împăratul, îl îmbrăţişă şi-l sărută de bucurie. Apoi puse să-l îmbrace în haine scumpe, iar pe fraţii săi îi numi sfetnici. Şi era mare veselie la curte, şi toţi erau fericiţi.

Trecuse cam o lună de la răpirea calului când, într-o zi, Polidor îşi aduse aminte că în curând avea să fie ziua de naştere a fetei împăratului.

— Măria-ta, i se adresă el împăratului, te rog ca de ziua domniţei, fiica dumitale, să-mi îngădui să-i fac şi eu un dar.

—Şi ce dar ai vrea să-i faci? întrebă împăratul.

—Cât am stat la zmeu am aflat că are o trăsură de aur, toată înconjurată cu clopoţei de argint. Vreau

să i-o aduc, dar pentru aceasta îmi trebuie trei butoaie cu şoareci şi o căruţă cu câlţi.

Împăratul, tare mirat, dădu ordine şi îndată i se aduseră toate cele cerute. Apoi Polidor îşi luă rămas bun de la împărat şi de la fraţii săi, care erau iar trişti, crezând că se duce la moarte sigură. Pasămite nici ei nu ştiau ce-i poate osul şi cât e de năzdrăvan.

Ajungând pe înnoptate la moşia zmeului, Polidor dete jos din căruţă butoaiele, din care ieşiră puzderie de şoareci, umplând pământul. Şi — minune — unul dintre şoareci grăi către Polidor:

— Ce poruncşti, stăpâne?

— Vă poruncesc să vă duceţi numaidecât la casa zmeului, să găuriţi pământul din jurul magaziei unde este ascunsă trăsura de argint şi să-i faceţi loc, s-o pot scoate afară. Şi toate astea până la miezul nopţii.

Într-o clipă, toţi şoarecii fură la casa zmeului şi se puseră pe treabă.

Când scoase trăsura, Polidor înveli clopoţeii cu câlţii pe care-i adusese, ca să nu facă nici cel mai mic zgomot, apoi o împinse până la pod, pe care-l trecu cu repeziciune, şi abia când se găsi pe pământul împăratului răsuflă adânc, uşurat de-a binelea.

Când se trezi, zmeul se sperie de ceea ce văzu în curte. Crezu mai întâi că o furtună i-a răscolit curtea, dar, când observă că-i lipsea trăsura, alergă la pod şi numai ce-şi recunoscu pe malul celălalt frumoasa trăsură de aur, în care mai avu vreme să-l vadă şi pe Polidor şezând. Şi începu zmeul a plânge şi-a se bate cu pumnii în cap, blestemându-l pe Polidor; dar el se îndrepta vesel spre curţile împărăteşti unde era aşteptat

Iar împăratul şi fiica sa îi ieşiră înainte cale de un ceas şi împreună cu o mulţime de oameni se minunau de frumuseţea trăsurii şi de clopoţeii de argint, care răsunau atât de tare, anunţându-l de la mare distanţă.

Împăratul îl îmbrăţişă şi apoi urcară toţi trei în trăsură. În drum spre palat, împăratul i se adresă deodată:

—Am văzut de mult că tu şi fiica mea vă cam uitaţi galeş unul la altul. Dacă-i aşa, mă bucur că fata mea a făcut o alegere bună; şi eu mă gândisem să te fac ginere şi moştenitor al meu.

Şi, într-adevăr, la scurt timp după aceea, Polidor se căsători cu fata împăratului, iar petrecerea de nuntă ţinu, nici mai mult, nici mai puţin, decât trei săptămâni încheiate...

Toate mergeau bine, dar împăratul băgase de seamă că Polidor era cam trist.

— Ce necaz îţi apasă sufletul de la o vreme, fiule? îl întrebă el într-o zi.

—Ce să am, tată socrule? Mă gândesc cu durere la mama noastră, pe care am lăsat-o singură acolo, în satul nostru îndepărtat.

— De ce n-o aduci aici?

— Aş aduce-o eu, cum nu, dar ca să ajung în sat, trebuie negreşit să trec iar pe pământul zmeului spurcat.

— Ai dreptate, nu există altă cale. Şi-atunci ce-i de făcut?

—Eu m-am tot gândit şi ştiu ce am de făcut, dar mai întâi trebuie să am învoirea măriei-tale şi a iubitei mele soţii.

—Învoirea noastră o ai. Ce-ai de gând să faci, plecând?

— Vreau să-l fur şi pe zmeu, de data asta.

—Să-l furi pe zmeu? strigă împăratul uluit. Cum ai să faci una ca asta?

— Încă nu ştiu cum, dar vreau să-l aduc viu. Şi apoi, dacă scăpăm de el, vom uni moşiile lui cu ale noastre şi atunci o voi putea aduce şi pe mama aici, spre binele tuturor.

—Bine, copilul meu. Sper să reuşeşti.

— Îţi mulţumesc, măria-ta.

Îşi luă rămas bun de la soţie, de la împărat şi de la fraţii săi şi plecă, luând cu el doar o bardă şi nişte funii de tei.

Ajuns pe moşia zmeului, se dădu de trei ori peste cap şi luă înfăţişarea unui om tare bătrân. Alese apoi un copac şi începu să lovească în el cu barda cu gând să-l taie.

Atunci zmeul, auzind zgomot, se duse grăbit să vadă despre ce-i vorba.

— Da' ce faci acolo, unchiaşule? întrebă el când ajunse la locul cu pricina.

— Ce să fac! Iaca, mă căznesc din răsputeri să tai câţiva copaci.

— Şi ce vrei să faci cu ei?

— Ia, un butoi, ca să prind un afurisit de hoţ care mi-a făcut numai necazuri.

— Da' cine-i ăla?

— Păi un ticălos, căruia-i zice Polidor.

— Polidor? răcni zmeul. Poţi să-l prinzi?

— Da, cu ajutorul unui butoi trainic şi mare. Da' de ce întrebi? îl cunoşti cumva?

— Cum să nu-l cunosc? Mi-a făcut şi mie o groază de necazuri. Şi ce-ai de gând să faci cu el după ce l-oi prinde? Ştii ce, să nu-l dai la gârlă, să mi-l aduci mie, că te-oi răsplăti bine.

— Dacă zici aşa, am să ţi-l aduc, jupâne!

—Şi pentru că eşti bătrân, lasă-mă să fac eu butoiul. Mata, odihneşte-te, îl îndemnă zmeul, înviorându-se.

— Numai să-l faci bine, adăugă moşul.

Când butoiul fu gata, moşul voi să se vâre în el, să vadă cât e de tare, dar zmeul îl opri:

— Ce să intri mata? Lasă că-l încerc eu, că sunt ceva mai tânăr, să-l văd cât ţine la rostogoliş.

Când zmeul fu înăuntru, Polidor puse repede capacul, bătu cercurile şi apoi întrebă:

— Ia încearcă, vezi e bun?

— E bun, de vreme ce nici eu nu pot ieşi.

— Sigur?

— Sigur! Da' nu-mi deschizi acuma?

— Ce să-ţi mai deschid? Lasă, stai acolo, că-i destul de bine. N-ai înţeles că-s chiar Polidor?

— Polidor, blestematule!... strigă atunci zmeul îngrozit.

— Stai liniştit, zmeule, că n-ai ce face. Am să te duc la împăratul, vecinul tău, căruia i-ai făcut atâta rău.

— Ah, hoţomanule, m-ai mâncat fript! urlă zmeul, din butoi.

Dar Polidor, care luase iar chipul lui obişnuit, nu-l mai asculta. Pornise, dând butoiul de-a rostogolul, şi aşa ajunse la împărat şi la ai săi. Împăratul, ca toţi ceilalţi, se minună şi se bucură că scăpase în cele din urmă de afurisitul de zmeu, care-i necăjea de ani de zile.

— Ia să-l văd şi eu prin vrană[1]!

— Nu, măria-ta, că te soarbe căpcăunul! îl opri Polidor.

— Cum să mă soarbă? Ce, o să încap eu pe vrana ăstui nimic de butoi?

Dar, până să-l oprească Polidor, împăratul se apropie de butoi şi se uită prin vrană. Zmeul îl şi sorbi înăuntru şi, cum îl sorbi, muriră amândoi, iar butoiul plesni şi se făcu ţăndări.

Nu mai era nimic de făcut pentru împărat. Cu durerea în suflet îl îngropară cu toată cinstea şi onorurile cuvenite unui împărat.

La scurt timp după aceea, Polidor fu ales împărat, în locul socrului său. Apoi o aduse acolo şi pe maică-sa, să se bucure şi ea de fericirea lor. Şi au trăit fericiţi cu toţii, până la adânci bătrâneţi.

---

1 Vrană - gaură rotundă sau dreptunghiulară, făcută la butoaiele înfundate, pentru a putea introduce sau scoate vinul (n. red.).

Ivan Furtună-Viteazul

TRĂIA ODATĂ, într-o împărăţie, un rege cu regina lui. Vieţuiau împreună de multă vreme, dar soarta nu se îndurase a le dărui vreo odraslă, într-o bună zi, regele hotărî să trimită solie la toţi împăraţii şi craii vecini, în toate cetăţile şi la toate noroadele, chemând la sfat spre a afla leacul ce ar putea face ca regina să aibă copii.

La chemarea lui, s-au adunat mulţi crai şi împăraţi, prinţi şi boieri, neguţători bogaţi şi oameni de rând. Regele îi ospătă cu bucate şi băuturi alese, după care îi întrebă pe fiecare în parte dacă ştie vreun leac. Dar nimeni nu avea ştiinţă, nici măcar nu-şi putea da cu părerea ce s-ar putea face ca regina să rămână grea.

Dar iată că un fecior de ţăran se jură că ar putea afla leacul tămăduitor. Plin de speranţă, regele îl dărui cu o pungă mare de galbeni, hărăzindu-i trei zile întru împlinirea făgăduinţei.

Feciorul de ţăran se legase el să afle leacul, dar cum şi unde nici prin cap nu-i trecea. O luă îngândurat pe drumul ce ducea afară din cetate. Curând îi ieşi înainte o femeie bătrână.

— Ziua bună, flăcăule! Da' ce-ai păţit de ai căzut aşa pe gânduri?

—Vezi-ţi de drumul dumitale şi lasă-mă-n pace! îi răspunse el, morocănos.

Dar ea se ţinu după el, iscodindu-l:

— Spune-mi ce te frământă atât de tare? Eu sunt bătrână, şi bătrânii ştiu multe.

„Ce mi-a venit să-i vorbesc urât? Poate că ştie ceva şi mi-o da vreo povaţă”, îşi spuse flăcăul.

— Uite, măicuţă, m-am legat în faţa regelui să aflu cum ar putea regina să rămână grea. Dar habar n-am cum!

— Asta era! Păi, să-ţi spun eu. Ascultă: du-te la rege şi spune-i să dea poruncă slujitorilor să împletească trei năvoade de mătase. În lacul de lângă palat trăieşte o ştiucă neasemuită, cu aripioarele de aur. Când regele o va prinde, s-o dea bucătarilor s-o frigă, apoi s-o ducă reginei s-o mănânce, şi ea va purcede grea.

Feciorul de ţăran se întoarse în cetate, meşteri singur năvoadele şi se duse să prindă ştiuca aceea cu aripioarele de aur. Aruncă el cele trei năvoade de mătase, dar ştiuca zvâcni cu putere, le rupse şi scăpă. Le aruncă a doua oară, şi iarăşi le rupse şi scăpă. Atunci flăcăul îşi scoase brâul şi năframa de mătase, legă năvoadele şi le aruncă a treia oară. De astă dată izbuti să prindă ştiuca; avea, într-adevăr, aripioarele de aur. Cu mare bucurie o luă şi o duse regelui.

Regele porunci să fie spălată, curăţată, friptă şi apoi dusă reginei s-o mănânce. Bucătarii luară ştiuca, o curăţară, o spălară şi aruncară apa pe fereastră. Tocmai atunci pe acolo trecea o vacă şi sorbi apa cu solzi cu tot.

După ce bucătarii fripseră ştiuca, o puseră pe un taler şi chemară degrabă o slujnică, spunându-i s-o ducă reginei în iatacul ei. Slujnica, pofticioasă de felul ei, rupse o aripioară şi o mâncă. Toate trei — vaca, slujnica şi regina — rămaseră grele în aceeaşi zi, în acelaşi ceas.

Când s-a împlinit sorocul, la rege se înfăţişă grăjdarul palatului, care-i spuse că vaca a făcut un prunc. Regele rămase înmărmurit de uimire. Nici n-apucă bine să plece grăjdarul, că alţi slujitori dădură buzna să vestească miraţi că fata de la bucătărie născuse un băiat care semăna leit cu fiul vacii. Nu după multă vreme veniră să-l înştiinţeze că şi regina a

dat naştere unui fecior ce semăna ca două picături de apă cu fiul vacii. Regele îi crescu pe toţi trei ca fiind feciorii lui.

Tare grozavi erau cei trei feciori: creşteau într-un ceas cât alţii într-un an, în trei ceasuri cât alţii în trei ani! Au crescut mari, s-au făcut puternici şi voinici. Într-o zi veniră tustrei la rege cerându-i dezlegare să meargă prin cetate să privească norodul şi norodul să-i privească pe ei. Regele nu se împotrivi, le dădu bani fără zgârcenie şi îi sfătui să fie cu băgare de seamă.

Şi cei trei feciori ai regelui plecară. Unul se numea Ivan, fiul regelui, al doilea — Ivan, fiul slujnicei, iar cel de al treilea — Ivan Furtună-Viteazul, fiul vacii.

Colindară ei ce colindară prin târg, dar de cumpărat nu cumpărară nimic. Ivan, fiul regelui, zări pe o tarabă nişte gogoloaie de sticlă şi zise către fraţii săi:

— Fraţilor, haideţi să cumpărăm câte un gogoloi şi să aruncăm cu el în sus. Cine va arunca mai sus, acela va fi cel mai mare dintre noi.

Fraţii lui se învoiră şi traseră la sorţi care să arunce cel dintâi. Sorţii îl aleseră pe Ivan, fiul regelui. El aruncă gogoloiul sus de tot, Ivan, fiul slujnicei, şi mai sus, iar Furtună-Viteazul, fiul vacii, aruncă atât de sus, încât gogoloiul se pierdu din vedere.

—Vedeţi, fraţilor, rosti el, eu sunt cel mai mare dintre voi!

—Cum aşa? zise Ivan, fiul regelui. Tu, fiul vacii, vrei să fii cel mai mare?

— Pesemne aşa a fost să fie ca voi să ascultaţi de mine.

Pe urmă porniră mai departe şi merseră cale lungă până ajunseră la o apă mare. În acea apă se zvârcolea şi mugea, făcând tărăboi grozav, un balaur fioros. Ivan, fiul regelui, zise:

— Fraţilor! Care va astâmpăra lighioana asta, acela va fi cel mai mare!

Ceilalţi doi se învoiră iarăşi, iar Furtună-Viteazul adăugă:

—Astâmpăr-o tu, frăţioare! Dacă izbuteşti, vei fi cel mai mare dintre noi.

Ivan, fiul regelui, începu să strige, să chiuie, dar lighioana se întărâta şi mai tare. Pe urmă pomi s-o sperie Ivan, fiul slujnicei, şi nici el nu făcu mare lucru. Dar când chiui o dată Furtună-Viteazul şi azvârli cu ghioaga sa cea groasă, lighioana se făcu nevăzută cât ai clipi din ochi. Şi voinicul glăsui din nou:

— Vedeţi? Tot eu sunt cel mai mare.

— Noi nu vrem să fim fraţii mai mici! răspunse mânios Ivan, fiul regelui.

— Atunci rămâneţi sănătoşi! zise Furtună-Viteazul şi porni pe drumul de întoarcere spre meleagurile natale.

Ceilalţi doi fraţi ţinură drumul mai departe.

Aflând regele că Furtună-Viteazul s-a întors acasă singur, porunci să fie aruncat în temniţă. Şi mai porunci ca trei zile şi trei nopţi să nu i se dea nimic de mâncat şi de băut.

După o vreme, viteazul prinse să bată cu pumnii în ziduri şi să strige cu glas tunător:

— Întrebaţi-l pe rege, tatăl meu adoptiv, de ce mă lasă să rabd de foame? Spuneţi-i că zidurile lui pentru mine nu-s ziduri şi gratiile nu-s gratii; numai să vreau, şi le prefac în praf şi pulbere!

Slujitorii îl înştiinţară degrabă pe rege. Regele veni chiar el şi-l întrebă:

— De ce te lauzi, Furtună-Viteazul?

— Tată, spune-mi de ce nu mi se dă mâncare? De ce mă laşi să mor de foame? Eu nu mă ştiu vinovat cu nimic.

— Da' unde sunt cei doi feciori ai mei şi fraţii tăi? Ce-ai făcut cu ei?

Furtună-Viteazul, fiul vacii, îi povesti totul cum s-a întâmplat.

— Fraţii mei sunt vii şi nevătămaţi. Au pornit în lumea largă, s-au dus încotro au văzut cu ochii.

Regele îl iscodi iarăşi:

—Dar tu de ce nu te-ai dus cu ei?

— Fiindcă Ivan, fiul tău, vrea să fie cel mai mare. Iar după vrerea sorţilor mie mi se cuvine.

— Prea bine! O să trimit slujitorii să-i aducă înapoi cât mai degrabă.

— Nimeni, în afară de mine, nu-i mai poate ajunge. Căci s-au dus hăt departe, spre ţinuturile zmeilor. Acolo, din marea cea neagră, ies trei zmei înfricoşători: unul cu şase capete, altul cu nouă, iar al treilea cu douăsprezece, spuse Furtună-Viteazul.

Regele se rugă de el şi-l înduplecă să plece după cei doi fraţi. Furtună-Viteazul, fiul vacii, se găti de drum. Îşi luă buzduganul şi paloşul de oţel şi, luându-şi rămas bun de la rege, porni.

Merse el cât merse şi iată că îi ajunse din urmă pe fraţii săi lângă un pod din nuiele de călină, aproape de marea cea neagră. Lângă pod se afla un stâlp, şi pe scria că acolo e locul unde se arată trei zmei.

— Bun găsit, fraţilor!

— Bine-ai venit, Furtună-Viteazul, fratele nostru cel mare! răspunseră într-un glas.

— Ei, pesemne nu prea vă cade bine ce e scris pe stâlp?

Apoi se uită roată în jur şi zări în apropierea podului o căsuţă aşezată cu faţa la pădure şi cu spatele la ei.

— Căsuţă, căsuţă! Întoarce-te îndată cu faţa spre noi şi cu spatele spre pădure! glăsui Furtună-Viteazul.

Căsuţa se întoarse aşa cum i se porunci. Flăcăii intrară în ea şi găsiră o masă aşternută cu fel de fel de bucate şi băuturi alese, într-un colţ se afla un pat de scânduri, cu saltea şi perini de puf.

— Vedeţi, fraţilor? Dacă nu eram eu, n-aţi fi avut nimic din toate astea.

Se aşezară la masă, se ospătară, apoi se culcară. Când se treziră, Furtună-Viteazul le zise:

— Fraţilor! În noaptea asta va ieşi zmeul cu şase capete. Haideţi să tragem la sorţi, să vedem cine o să stea de veghe.

Aşa făcură şi Ivan, fiul slujnicei, trebui să stea cel dintâi de pază. Furtună-Viteazul îl povăţui:

—Ia seama! Din mare va ieşi un ulcioraş şi va începe să dănţuiască în faţa ta. Tu să nu te uiţi la el, să scuipi şi să-l spargi.

De cum veni seara, Ivan, fiul slujnicei, plecă să stea de pază. Dar adormi numaidecât. Furtună-Viteazul, ştiind că fraţii lui sunt oameni pe care nu te poţi bizui, se duse el să stea de veghe. Mergea pe pod încolo şi-ncoace, lovind uşurel cu toiagul. Deodată în faţa lui răsări un ulcioraş care începu să dănţuiască. Furtună-Viteazul scuipă pe el şi-l sparse, făcându-l cioburi mărunţele. Îndată se auzi un măcăit de raţă, ţărmurile se zguduiră, marea începu să se frământe, să clocotească şi din ea se ivi o dihanie: zmeul cu şase capete. Numai ce se arătă, că îndată slobozi un şuier asurzitor, un răcnet înfricoşător:

— Cal năzdrăvan, armăsar şoiman! Din pământ, din iarbă verde să răsai numaidecât în faţa mea!

Auzindu-se chemat, calul alergă ca gândul, de se zguduia pământul, şi de sub copitele lui zburau bulgării cât căpiţele de fân. Din nări şi din urechi îi ieşeau rotocoale de fum. Dihania încălecă şi o porni spre podul din nuiele de călină. Dar calul se poticni sub zmeu şi se opri.

— De ce te poticneşti, pui de căţea? Ai simţit cumva vreun prieten sau vreun duşman?

— Ne aşteaptă un vrăjmaş, Furtună-Viteazul, fiul vacii, răspunse calul cel năzdrăvan.

— Minţi, pui de cioară spurcată! El nu e în stare să ajungă pe aceste tărâmuri. Poate corbii i-au adus ciolanele în gheare.

— Ascultă, dihanie spurcată! strigă atunci Furtună-Viteazul. Corbii n-au adus ciolanele mele. Am venit chiar eu, întreg şi nevătămat.

— De ce ai venit, Furtună-Viteazul? Vrei să peţeşti pe vreuna din surorile sau fetele mele? îl întrebă zmeul.

— Nu, frăţioare! N-am venit să ne-nrudim, ci în luptă să ne măsurăm forţele!

Furtună-Viteazul se avântă o dată, învârtind paloşul de oţel, şi-i reteză zmeului trei capete. Se avântă a doua oară şi i le tăie şi pe celelalte. Luă apoi trupul zmeului, îl ciopârţi în bucăţele şi-l aruncă în mare. Capetele le ascunse sub podul de călină, calul îl priponi la picioarele lui Ivan, fiul slujnicei, iar paloşul de oţel i-l aşeză la cap. Pe urmă intră în căsuţă şi se culcă de parcă nimic nu se întâmplase.

Când Ivan, fiul slujnicei, se trezi, zări calul şi tare se mai bucură. Încălecă pe el şi porni spre căsuţă, strigând:

— Hei, Furtună-Viteazul! Mi-ai poruncit să stau de pază şi să iau seama la ulcioraş. Am luat seama şi am fost dăruit cu un armăsar neasemuit!

Fiul vacii îi răspunse:

— Ţie ţi-a fost dăruit, şi nouă făgăduit.

În noaptea următoare, după sorţi, veni rândul lui Ivan, fiul regelui, să stea de strajă. Furtună-Viteazul îi povesti şi lui despre ulcioraş. Fiul regelui începu să se plimbe pe pod încolo şi-ncoace, lovind uşurel cu toiagul. Ulcioraşul răsări dinaintea lui şi prinse să dănţuiască. Ivan, fiul regelui, privea la el cu gura căscată, până căzu într-un somn adânc. Dar Furtună-Viteazul, ştiind că nu se poate bizui pe frate-său, se duse şi de data asta să stea de pază. Mergea pe pod dintr-o parte într-alta, lovind din când în când cu

toiagul. Ulcioraşul se ivi şi dinainte-i şi începu să dănţuiască. Furtună-Viteazul îl scuipă şi-l izbi, prefăcându-l în cioburi mărunţele. Îndată se auzi un măcăit de raţă, ţărmurile se zguduiră, marea prinse să se frământe şi să clocotească şi din ea răsări o dihanie care slobozi un răcnet înfricoşător:

—Roib năzdrăvan, armăsar şoiman! Din pământ, din iarbă verde să apari degrabă în faţa mea!

Auzindu-se chemat, calul alergă ca gândul, de se cutremura pământul, din nări şi din urechi îi ieşeau valuri de fum, din gură îi ţâşneau flăcări de foc. Se opri în faţa zmeului ca împietrit. Dihania, zmeul cel cu nouă capete, încălecă şi porni spre podul de călină. Când ajunse la pod, calul se poticni sub el.

— De ce te poticneşti, pui de cioară spurcată? Ai simţit vreun prieten sau vreun duşman? se răsti zmeul, lovindu-l cu biciul.

— Ne aşteaptă un vrăjmaş, Furtună-Viteazul.

—Minţi! Poate corbii i-au adus ciolanele, singur n-avea cum ajunge pe aste tărâmuri.

—Hei, dihanie spurcată! răsună glasul lui Furtună-Viteazul. De un an sunt aici şi te aştept.

— La ce ai venit, Furtună-Viteazul? Vrei să te însori cu vreuna din surorile sau fiicele mele?

— N-am venit să ne-nrudim, ci să ne întrecem în luptă!

Furtună-Viteazul se repezi, învârtindu-şi paloşul, şi dintr-o lovitură îi reteză zmeului trei capete. Se repezi a doua oară şi-i mai tăie trei, iar a treia oară i le reteză şi pe celelalte. Luă apoi trupul, îl ciopârţi şi-l aruncă în marea cea neagră, capetele le ascunse sub podul de călină, calul îl priponi lângă Ivan, fiul regelui, iar paloşul de oţel i-l puse la cap. Pe urmă intră în căsuţă şi se culcă de parcă nimic nu se întâmplase.

Dimineaţa, Ivan, fiul regelui, se trezi, zări calul, şi mai frumos decât primul, şi se bucură nevoie mare. Porni spre casă strigând:

— Hei, Furtună-Viteazul, mi-ai poruncit să stau de pază, şi am fost dăruit cu un cal mai grozav decât cel dintâi.

— Vouă v-a fost dăruit, mie doar făgăduit, răspunse voinicul.

Veni şi cea de a treia noapte. Furtună-Viteazul începu să se gătească de strajă. Strânse masa şi pe ea puse o lumânare. Înfipse un cuţit în perete şi de el atârnă un ştergar. Apoi dădu fraţilor săi un pachet de cărţi şi le zise:

— Şedeţi, fraţilor, şi jucaţi cărţi, dar de mine să nu uitaţi. Când lumânarea se va stinge şi din ştergar va picura sânge în taler, să daţi fuga la pod, să-mi săriţi în ajutor.

Când se făcu noapte, Furtună-Viteazul se duse la locul de pândă. Se plimba pe pod încolo şi-ncoace, lovind din când în când cu toiagul. Ulcioraşul răsări înaintea lui şi începu să dănţuiască. Voinicul îl scuipă şi-l izbi, prefăcându-l în cioburi mărunţele. Cât ai clipi din ochi, se auzi un măcăit de raţă, ţărmurile se zguduiră, marea se învolbură spumegând şi din adâncurile ei se ivi zmeul cu douăsprezece capete. El slobozi un şuier asurzitor şi un răcnet înfricoşător:

— Roib năzdrăvan, armăsar şoiman! Din pământ, din iarbă verde să te iveşti degrabă în faţa mea!

La chemarea lui, calul alergă ca vântul, de se cutremura pământul. Din nări şi din urechi îi ieşeau fuioare de fum, din gură îi ţâşneau flăcări de foc. Se opri în faţa zmeului ca împietrit. Zmeul cel fioros încălecă şi porni spre podul de călină, dar calul se poticni.

— Hei, pui de cioară spurcată, de ce te-ai poticnit? Ori ai simţit vreun duşman?

— Ne aşteaptă un vrăjmaş, Furtună-Viteazul, fiul vacii.

— Să taci, că doar nu i-au adus corbii ciolanele pe aste tărâmuri!

— Ba nu, dihanie spurcată! Sunt aici de trei ani şi te aştept!

— Cu ce gând ai venit, Furtună-Viteazul? Nu cumva voieşti să te însori cu vreuna din surorile ori fetele mele?

— N-am venit să ne-nrudim, ci să ne luptăm pe viaţă şi pe moarte!

— Aha! Dacă i-ai ucis pe fraţii mei, gândeşti c-o să mă birui şi pe mine?

— Cum o vrea soarta! Dar ascultă, dihanie spurcată, tu eşti călare şi eu pe jos. Să facem o înţelegere: cel căzut la pământ să nu fie răpus.

Furtună-Viteazul se avântă în luptă, mânuind paloşul, şi-i reteză zmeului trei capete dintr-o dată. Se avântă a doua oară, dar zmeul îl doborî la pământ. Atunci voinicul strigă:

— Stai, dihanie spurcată! Doar am făcut înţelegere: cel căzut la pământ să nu fie răpus.

Zmeul îl lăsă să se ridice în picioare. Viteazul se ridică şi alte trei capete ale zmeului zburară cu iuţeala fulgerului. Şi se luptară aşa încă vreme de trei ceasuri. Amândoi erau istoviţi peste măsură. Zmeul îşi mai pierdu trei capete, iar paloşul voinicului se frânse în două. Furtună-Viteazul îşi scoase cizma din piciorul stâng şi o azvârli spre căsuţă. Se dărâmă jumătate din casă, dar fraţii lui dormeau duşi, nu auzeau nimic. Atunci scoase şi cizma din piciorul drept, o azvârli, căsuţa se prăbuşi bârnă peste bârnă, dar fraţii tot nu se treziră, puteai să tai lemne pe ei. În cele din urmă, Furtună-Viteazul apucă o bucată din paloşul rupt şi o aruncă spre grajdul unde erau închişi cei doi armăsari. Uşa sări din balamale, armăsarii veniră în goană spre pod şi doborâră zmeul la pământ. Voinicul

se bucură, alergă spre zmeu şi-i reteză şi celelalte capete. Apoi îi ciopârţi trupul în bucăţi şi îl aruncă în marea cea neagră, iar capetele le vârî sub pod. Luă cei trei armăsari şi îi duse în grajd, iar el se ascunse sub podul de călină şi adormi.

Dimineaţa, când se treziră, cei doi fraţi văzură cu mirare căsuţa dărâmată, talerul plin cu sânge. Dădură fuga la grajd — acolo se aflau acum trei armăsari. Mare le fu mirarea negăsindu-l nicăieri pe fratele lor mai mare. Ce s-o fi petrecut cu el? Îl căutară trei zile şi trei nopţi, dar degeaba, nu-l găsiră.

— Pesemne că s-au răpus unul pe altul şi trupurile lor au dispărut, îşi ziseră ei. Hai să plecăm acasă.

De-abia înşeuaseră caii, pregătindu-se de drum, când Furtună-Viteazul se trezi şi ieşi de sub pod.

— Cum asta, fraţilor, plecaţi fără mine? Eu v-am scăpat de la pieire, dar voi aţi dormit buştean şi nu mi-aţi sărit în ajutor.

— Iartă-ne, Furtună-Viteazul, fratele nostru cel mare! ziseră fraţii lui, căzându-i în genunchi. Suntem vinovaţi!

— Iertaţi să fiţi!

Apoi se întoarse către căsuţă şi rosti:

— Cum ai fost înainte, aşa să fii şi acum!

Căsuţa îşi luă înfăţişarea dinainte. Masa era plină cu bucate şi băuturi felurite.

— Haideţi, fraţilor, să prânzim. Mă tem că fără mine aţi flămânzit. Pe urmă o să pornim la drum.

Prânziră şi apoi plecară. După ce străbătură vreo două poşte, Furtună-Viteazul, fiul vacii, se opri şi rosti:

— Fraţilor! Mi-am uitat biciuşca în căsuţă. Voi mergeţi la pas până dau fuga s-o iau. O să vă ajung din urmă.

Se întoarse la căsuţă, descălecă de pe cal şi-l slobozi să pască pe pajiştea cea verde.

— Du-te, roibul meu drag, să paşti în voie până o să te chem.

Apoi se prefăcu într-o muscă, intră în căsuţă şi se aşează pe sobă.

Nu trecu multă vreme şi în căsuţă intră Baba-Cloanţa, muma zmeilor, aşezându-se în colţul din faţă. Înaintea ei se înfăţişă nora cea mare.

— Vai, măiculiţă! Furtună-Viteazul, fiul vacii, l-a răpus pe soţul meu şi feciorul dumitale. Dar mă voi răzbuna crunt pentru netrebnicia asta! O iau înaintea lui, îi potrivesc o zi de arşiţă, iar eu mă voi preface într-o pajişte verde, apoi într-o fântână îmbietoare, cu ciutură de argint, şi într-un pat moale şi ademenitor la odihnă. Şi, de bună seamă, cei trei fraţi îşi vor dezlega caii să pască, iar ei vor pofti să se odihnească şi să-şi potolească setea cu apă rece din fântână. Ei, şi atunci praful şi pulberea se va alege de ei!

Baba-Cloanţa încuviinţă:

— Aşa le trebuie, nelegiuiţii!

Se înfăţişă şi nora mijlocie:

— Vai, măiculiţă! Soţul meu şi feciorul dumitale a fost răpus de Furtună-Viteazul, fiul vacii. Dar eu n-am să las nerăzbunată nelegiuirea asta. Am să le-o iau înainte şi-o să mă prefac într-o livadă fără asemuire. Peste gard vor atârna crengi încărcate cu felurite roade, frumoase şi aromitoare. Cei trei fraţi vor pofti să culeagă după placul inimii. Ei, şi atunci praful şi pulberea se va alege de ei!

— Bine te-ai gândit, fata mea! răspunse cotoroanţa.

Veni şi cea de a treia noră, cea mică:

—Vai, măiculiţă! Furtună-Viteazul, fiul vacii, l-a răpus pe soţul meu şi feciorul dumitale. Dar nu voi lăsa nerăzbunată asemenea ticăloşie, o să mă prefac într-o căsuţă şi fraţii vor pofti să înnopteze în ea. Dar numai ce-i vor călca pragul — praful şi pulberea se va alege de ei!

— Prea bine, dragele mele nurori! Iar dacă voi nu veţi izbuti să le veniţi de hac, mâine eu o să le-o iau înainte, mă prefac într-un porc şi-o să-i înghit pe toţi trei!

Furtună-Viteazul auzi toate astea de după sobă, apoi zbură afară, se lovi de pământ, luându-şi iarăşi înfăţişarea dinainte, fluieră şi strigă cu glas voinicesc:

— Roib năzdrăvan, armăsar şoiman! Din pământ, din iarbă verde să apari aici numaidecât!

Calul zbură ca vântul, de se cutremura pământul. Furtună-Viteazul încălecă şi porni ca fulgerul. Pe drum se opri, rupse o nuia de alun şi legă de ea câteva fâşii din coajă de tei împletite. Când îi ajunse pe fraţii săi, le zise:

—Iată, fraţilor, asta e biciuşca de care nu mă pot despărţi!

— Vai, frăţioare, pentru un asemenea fleac te-ai întors din drum? Când ajungeam acasă, îţi cumpărai una nouă din târg!

Merseră ei, merseră cale lungă, prin văi şi prin câmpii. Deodată se lăsă o arşiţă dogoritoare şi simţiră o sete cumplită. Dar iată că înaintea lor apăru o pajişte verde, cu iarbă deasă, iar în iarbă un pat care îmbia la odihnă.

—Fraţilor, hai să lăsăm caii să pască prin iarba asta, iar noi să ne odihnim în patul de colo, zise Ivan, fiul regelui. Uite şi o fântână, ne vom potoli setea şi ne vom răcori cu apă rece.

— Cu fântâna asta nu-i lucru curat. N-o să beţi apă din ea! răspunse Furtună-Viteazul.

Zicând acestea, sări jos de pe cal şi se apucă să izbească în fântână cu paloşul. Din ea ţâşniră şuvoaie de sânge. Şi numaidecât dogoarea zilei se risipi, iar setea încetă să-i mai chinuie.

— Ia uitaţi-vă, fraţilor, ce apă groasă! Parc-ar fi sânge!

Fraţii se mirară, dar nu ziseră nimic şi porniră mai departe. Cât or fi mers, nu se ştie, dar după o vreme se pomeniră lângă o livadă fără seamăn. Ivan, fiul regelui, vorbi către fratele lui mai mare:

—Lasă-ne să rupem câte un măr!

—Ehei, fraţilor, aici nu-i lucru curat. Cine a mai pomenit o livadă într-o pustietate ca asta? Pesemne că merele sunt putrede, dacă muşti din ele, te mai şi îmbolnăveşti! Lăsaţi-mă pe mine să văd despre ce e vorba.

Intră în livadă şi tăie pomii toţi, până la unul; din ei se prelingea sânge. Cei doi fraţi tare se mai mirară, dar nu ziseră nimic nici de astă dată. Purceseră iarăşi la drum şi merseră până se lăsă întunericul nopţii. În calea lor dădură peste o colibă.

—Ascultă, Furtună-Viteazul, iaca începe ploaia. Hai să înnoptăm în coliba de colo.

—Ehei, fraţilor, mai bine dormim sub cerul gol decât în coliba asta veche şi prăpădită. De vom intra în ea, se va prăbuşi peste noi şi ne va strivi sub dărâmături. Staţi să mă duc eu să văd despre ce e vorba.

Se apropie de colibă, scoase paloşul şi, când începu s-o izbească, din ea ţâşni sânge.

—Vedeţi cât de putregăioasă era coliba voastră? Haideţi şi-om porni mai departe.

În sinea lor, cei doi fraţi fierbeau de ciudă, dar nu lăsau să li se vadă supărarea. Şi merseră înainte. Curând ajunseră la o răspântie. Furtună-Viteazul vorbi iarăşi:

— Fraţilor, s-o luăm pe drumul care-o apucă la stânga.

— Ia-o pe unde vrei, noi nu mai mergem cu tine! răspunseră ei.

Şi au pornit-o: cei doi la dreapta, iar Furtună-Viteazul la stânga.

Furtună-Viteazul, fiul vacii, ajunse după o vreme într-un sat. În acel sat trăiau doisprezece fierari. Flăcăul fluieră şi strigă cu glas voinicesc:

— Hei, fierari, meşteri făurari! Veniţi cu toţii încoace!

Fierarii auziră strigarea lui şi cu toţii doisprezece i se înfăţişară.

— Care ţi-e dorinţa, voinicule?

— Vreau să înveliţi fierăria într-o foaie de oţel.

Într-o clipită, fierarii îi îndeplinră rugămintea.

— Iar acum, făurarilor, să-mi meşteriţi douăsprezece vergele de fier şi să înroşiţi cleştele în foc. Curând o să apară un porc şi-o să vă zică: „Hei, fierari, meşteri făurari! Să-mi aduceţi degrabă nelegiuitul. De n-o să mi-l daţi, o să vă înghit pe toţi, cu fierărie cu tot!”; dar voi să-i răspundeţi: „Vai, porcule, binefăcătorule, scapă-ne de nerodul ăsta, că de mult ne-am săturat de el! Fii bun şi vârâ-ţi râtul în fierărie, o să ţi-l punem drept pe limbă”.

Abia apucă Furtună-Viteazul să rostească aceste vorbe, că se şi arătă un porc cât toate zilele de mare, care începu să grohăie cât îl ţinea gura:

— Hei, fierari, meşteri făurari! Aduceţi-mi degrabă nelegiuitul! De n-o să mi-l daţi, o să vă înghit pe toţi, cu fierărie cu tot!

Fierarii răspunseră cu toţii într-un glas:

— Vai, porcule, binefăcătorule! Izbăveşte-ne de nerodul ăsta, că de mult ne-am săturat de el. Dar vârâ-ţi râtul în fierărie şi ţi-l vom aşeza drept pe limbă.

Porcul, prost, nepricepând şiretenia, vârî îndată râtul, scoţând o limbă lungă de un stânjen. Furtună-Viteazul o prinse cu cleştele înroşit şi strigă către fierari:

— Luaţi vergile şi scărmănaţi-l cu nădejde!

Fierarii îl loviră cu sete, până ce porcul se rugă voinicului:

— Furtună-Viteazul, milostivule! Îndură-te de sufletul meu!

—Da' tu de ce i-ai înghiţit pe fraţii mei?

— O să ţi-i slobozesc îndată, vii şi nevătămaţi.

Furtună-Viteazul îl apucă de urechi, porcul icni zdravăn şi-i scuipă afară pe amândoi fraţii, cu cai cu tot. Apoi îl ridică deasupra capului şi-l trânti de pământ cu toată puterea, de se făcu mii fărâme.

— Vedeţi, nătângilor, unde aţi nimerit?

Cei doi fraţi căzură în genunchi:

—Iartă-ne, Furtună-Viteazul, într-adevăr suntem vinovaţi!

— Acum haideţi să purcedem la drum. Nimic nu ne mai stă în cale.

Merseră ei, merseră, până ajunseră în împărăţia craiului indian. Se opriră şi îşi orânduiră tabăra pe pajiştea din apropierea palatului.

Dimineaţa, când craiul se trezi, se uită spre pajişte şi zări tabăra celor trei fraţi. Îl chemă degrabă pe întâiul său sfetnic.

— Ia un cal din grajd şi mergi pe pajiştea de lângă palat să afli cine sunt nătărăii care şi-au orânduit tabăra şi au aprins focurile pe pământurile mele, fără să aibă încuviinţare.

Când ajunse la ei, sfetnicul îi întrebă:

— Ce fel de oameni sunteţi voi? Împăraţi sau fii de împăraţi? Regi sau fii de regi? Ori viteji preaputernici?

Furtună-Viteazul, fiul vacii, glăsui:

— Suntem viteji preaputernici şi am venit să peţim fata craiului vostru. Mergi şi spune-i craiului s-o dea pe fiică-sa de nevastă lui Ivan, fiul regelui. De nu se învoieşte, să trimită oastea.

Craiul o chemă pe prinţesă şi o întrebă dacă vrea să se mărite cu Ivan, fiul regelui.

— Nu, tăicuţule! Nu vreau să mă mărit cu el. Trimite oştirea!

Curând tobele bubuiră, oştirea se strânse şi se îndreptă spre pajiştea din apropierea palatului. Când văzură ditamai oastea, Ivan, fiul regelui, şi Ivan, fiul slujnicei, se înspăimântară din cale-afară.

În vremea asta, Furtună-Viteazul, fiul vacii, pregătea mâncarea pentru masa de dimineaţă. Şi cum era cu polonicul în mână, se repezi şi, când izbi o dată, doborî jumătate din oştire. Se întoarse, mestecă în mâncare, apoi izbi iarăşi cu polonicul şi doborî şi cealaltă jumătate. Cruţă numai pe un chior şi pe un orb, cărora le zise:

— Mergeţi şi spuneţi craiului vostru să i-o dea pe fiică-sa de nevastă lui Ivan, fiul regelui. Dacă nu se învoieşte, să trimită altă oştire, iar el să vină în fruntea ei.

Chiorul şi orbul alergară într-un suflet la crai, căzură în genunchi şi glăsuiră:

— Înălţimea ta! Furtună-Viteazul ne-a poruncit să-ţi spunem s-o dai pe fiica măriei-tale de nevastă lui Ivan, fiul regelui. S-a mâniat foarte tare şi ne-a doborât pe toţi cu polonicul.

Craiul se duse îndată în iatacul fetei.

— Copila mea dragă, oştirea mea a fost înfrântă! Ia-l pe Ivan, fiul regelui, de bărbat.

Fiică-sa îi răspunse:

— Se vede treaba că nu mai e nimic de făcut şi trebuie să-l iau de bărbat. Dă poruncă să fie trimisă caleaşca după el.

Craiul trimise caleaşca, iar el, cu tot alaiul, ieşi la poartă să-l întâmpine. Ivan, fiul regelui, sosi însoţit de cei doi fraţi ai săi. Craiul îi întâmpină cu surle şi tobe, blând şi curtenitor. Îi pofti să şadă la mese de stejar, aşternute cu ştergare înflorate, pline cu tot felul de bunătăţi: bucate gustoase şi băuturi aromitoare.

După o vreme, Furtună-Viteazul îi şopti lui Ivan, fiul regelui, la ureche:

— Ia seama, frăţioare, prinţesa o să vină şi o să-ţi zică: „Îngăduie-mi să lipsesc un ceas”. Tu să-i răspunzi: „Poţi să lipseşti şi două”.

Nu trecu mult şi prinţesa se apropie de Ivan fiul regelui, şi-i spuse:

— Îngăduie-mi, Ivane, să merg în altă odaie, să-mi schimb straiele.

Ivan, fiul regelui, o lăsă să plece. Prinţesa ieşi, dar Furtună-Viteazul o luă uşurel pe urmele ei.

Afară, prinţesa se lovi de pridvor, se prefăcu în porumbiţă şi îşi luă zborul spre mare. Furtună-Viteazul se lovi de pământ, se prefăcu în şoim şi zbură pe urmele ei. Când ajunse la ţărmul mării, prinţesa se izbi de pământ, se prefăcu în fecioară frumoasă şi glăsui:

— Moşule, bunule, cap de aur şi barbă de argint, vino să stăm de vorbă!

Moşul se ivi din marea albastră şi întrebă:

— Ce-i, nepoata mea, ce necaz ai?

— Ivan, fiul regelui, vrea să se însoare cu mine. N-aş fi vrut să mă mărit cu el, dar toată oştirea noastră a fost înfrântă. Te rog, bunicule, dă-mi trei fire de păr. O să le arăt lui Ivan, fiul regelui, şi-o să-i zic: „Ivane, poţi să-mi spui din ce rădăcină sunt firele astea de iarbă?”.

Bunicul îi dădu cele trei fire de păr. Fata se lovi de pământ, se prefăcu în porumbiţă, luându-şi zborul spre casă.

Furtună-Viteazul se lovi şi el de pământ, luă chipul prinţesei şi rosti:

— Moşule, bunule, mai arată-te o dată, am uitat că mai aveam ceva să-ţi spun.

Şi îndată ce bătrânul îşi scoase capul din valuri, Furtună-Viteazul îl prinse şi-l smulse, apoi se izbi de pământ, se prefăcu în vultur şi ajunse la palat înaintea prinţesei. Îl chemă pe Ivan, fiul regelui, în tindă şi-i şopti:

— Ţine căpăţâna asta, frate! Prinţesa va veni şi-ţi va arăta trei fire de păr, zicându-ţi: „Spune, Ivane, din ce rădăcină e iarba asta?”. Atunci, tu să-i arăţi căpăţâna.

Nu trecu mult şi prinţesa se apropie de Ivan, fiul regelui, arătându-i cele trei fire de păr:

— Ghiceşte, Ivane, din ce rădăcină e iarba asta? Dacă ghiceşti, o să fiu nevasta ta, dacă nu, să nu te superi pe mine!

Ivan, fiul regelui, scoase capul de sub masă şi i-l arătă:

— Uite rădăcina!

Prinţesa, înciudată, zise în gândul ei: „Afurisiţii! M-au biruit”. Apoi cu glas tare:

— Îngăduie-mi, Ivane, să merg în altă odaie să-mi schimb straiele.

Ivan, fiul regelui, o lăsă iarăşi să plece. Ea ieşi în pridvor, se lovi de duşumea, se prefăcu în porumbiţă, luându-şi din nou zborul spre mare. Furtună-Viteazul luă capul, ieşi afară, îl izbi de pridvor, şoptind:

— Unde erai înainte, acolo să fii!

Capul zbură, ajunse înaintea prinţesei şi se lipi de trup.

Prinţesa ajunse la ţărmul mării, se lovi de pământ, luându-şi chipul de fecioară frumoasă.

— Moşule, bunule! Ieşi afară că am să-ţi spun o vorbă, rosti fata. Nu cumva capul ce mi l-au arătat era capul tău?

— Nu ştiu, nepoată! Pare-mi-se că am dormit zdravăn.

— Nu, bunicule, era capul tău!

— Pesemne, când ai fost aici ultima oară să stăm de vorbă, mi-a smuls cineva capul.

Prinţesa se lovi de pământ, se prefăcu în porumbiţă şi îşi luă zborul spre palat. Când ajunse, îşi schimbă straiele, intră în sala ospeţelor şi se aşează alături de Ivan, fiul regelui.

A doua zi, Ivan, fiul regelui şi prinţesa fură cununaţi după datină. Îndată după cununie, Furtună-Viteazul îl duse pe mire să vadă iatacul ce le-a fost hărăzit pentru culcare. Arătându-i trei nuiele, una de fier, alta de aramă, iar a treia de cositor, îi zise:

— Dacă vrei să mai trăieşti, lasă-mă pe mine să mă culc, în locul tău, în patul prinţesei.

Ivan, fiul regelui se învoi.

Nu trecu mult şi craiul îi conduse pe tinerii miri în iatacul nupţial. Găsind un moment prielnic, Furtună-Viteazul luă locul lui Ivan, fiul regelui. Se culcă în pat şi se prefăcu a dormi adânc. Prinţesa îl jovi de două ori cu piciorul, să vadă dacă doarme, apoi luă perna şi i-o puse pe gură să-l înăbuşe. Furtună-Viteazul sări din pat, luă nuiaua de fier şi începu s-o lovească pe fata de crai. O lovi până se rupse nuiaua. Pe urmă o luă pe cea de aramă. După ce se rupse şi asta, începu s-o lovească şi cu cea de cositor. Prinţesa căzu în genunchi şi se jură cu mii de jurăminte că n-o să mai facă aşa ceva niciodată.

Spre dimineaţă, Furtună-Viteazul se sculă şi se duse la Ivan, fiul regelui şi-i zise:

—Du-te, frate, de vezi cum s-a îmblânzit nevasta ta. Cele trei nuiele ce le-ai văzut, toate le-am rupt pe spinarea ei. De-acum să trăiţi fericiţi, să vă iubiţi unul pe altul, iar pe mine să nu mă daţi uitării.

Apoi Furtună-Viteazul, fiul vacii şi Ivan, fiul slujnicei, plecară spre casa părintească, să-i spună şi regelui, tatăl lor, despre nunta fratelui lor cu prinţesa indiană.

Mireasa-şarpe

A FOST ODATĂ un om sărman, care avea trei feciori. Cel mai mare dintre ei ar fi vrut să se însoare, dar nu îndrăznea să-i spună tatălui său. De aceea se sfătui cu fratele său mijlociu şi hotărâră să pornească amândoi la drum şi să colinde lumea în lung şi-n lat, până şi-or găsi neveste pe potrivă. În cele din urmă îşi luară inima în dinţi şi se înfăţişară înaintea tatălui lor, mărturisindu-i tot ce puseseră la cale:

— Noi pornim în lume să ne căutăm neveste!

— Of, băieţii mei! Asta e o treabă prea grea pentru nişte oameni sărmani ca noi. Cine să vă ia? zise tatăl.

Dar până la urmă se înduplecă şi hotărî ca feciorul cel mare să-şi încerce primul norocul şi, dacă totul se sfârşeşte cu bine, abia după aceea să pornească şi cel mijlociu.

Porni feciorul cel mare la drum şi, tot mergând aşa, ajunse la marginea unei păduri dese ca peria. Tot timpul fluierase şi cântase voios şi aşa făcu şi când intră în pădure. Aici îşi avea căsuţa un om tare bătrân. Văzându-l pe băiatul care fluieră, unchiaşul îl întrebă:

— Încotro ai pornit, fiule, şi de ce fluieri şi cânţi cu-atâta voie bună?

— Păi, cum să nu fluier şi cum şă nu cânt, moşule, când am plecat să-mi caut nevastă? îi răspunse mândru flăcăul. Cine ştie, poate că am noroc şi găsesc una care să ia de bărbat şi un sărăntoc ca mine.

— Eh, păi asta n-ar fi o treabă chiar aşa de grea! zise bătrânul. Dacă o ţii înainte pe drumeagul ăsta, o să ieşi din pădure şi o să dai de-o căscioară. Opreşte-

te acolo şi povesteşte-le oamenilor din căsuţă ce te doare.

Aşa şi făcu flăcăul nostru. Mulţumi pentru sfat şi merse, tot merse, până dădu de căsuţa cu pricina. Intră înăuntru şi văzu o femeie ce sta de vorbă cu trei tinere fete. Atunci le spuse tot ce avea pe suflet.

— Trei fete am, zise mama. Alege-ţi una, fiule, pe cea care-ţi place cel mai mult şi duceţi-vă sănătoşi.

A treia zi, feciorul cel mare se întoarse acasă cu aleasa inimii sale.

— Tată, spuse feciorul mijlociu în aceeaşi zi, vreau şi eu să-mi încerc norocul. Pornesc la drum chiar de mâine, în revărsat de zori.

Zis şi făcut. Ca şi fratele său mai mare, nici nu păşi bine în codrul cel des, şi-l întâlni pe unchiaşul de care-i vorbise el. Acesta îl îndreptă şi pe el la căsuţa din pădure. Băiatul, ajungând acolo, îşi alese mireasa dintre cele două fete care mai rămăseseră acasă cu bătrânica şi a treia zi se întoarse la ai săi.

— Tată, îndrăzni şi cel mai mic dintre băieţi, vreau şi eu să mă însor, cu toate că toţi mă ţineţi de prostănac. Poţi să ştii, te pomeneşti că se milostiveşte vreuna şi de mine şi mă ia de bărbat!

Bătrânul tată clătină nemulţumit din cap şi încercă pe toate căile să-l convingă să se lase păgubaş de-o treabă ca asta, dar parcă aveai cu cine te-nţelege?! Dacă văzu şi văzu că nu poate s-o scoată la capăt cu el, îl lăsă şi pe el să-şi caute norocul în lumea asta mare.

Şi merse mezinul, merse cale lungă, cântând şi fluierând şi gândindu-se întruna cât de bine o să fie când o s-aducă şi el o noră în casă.

Şi tot mergând aşa, ajunse până la o salcie bătrână, unde se opri ca să se odihnească.

— Încotro ai plecat şi de ce eşti aşa vesel, Mijek? se auzi o voce.

Căci Mijek îl chema pe băiat.

— Am plecat în lumea largă. Caut o nevastă...

— Hm, păi dacă-i vorba de-aşa ceva, eu o să-ţi îndeplinesc dorinţa pe loc. Ia-mă pe mine de nevastă, se auzi din nou acelaşi glas.

—Dar cine eşti tu, de mă cunoşti şi mă strigi pe nume? întrebă Mijek, privind mirat în jurul său, fiindcă nu vedea pe nimeni.

— Eu sunt Crăiasa şerpilor.

— Unde te-ai băgat, că nu te poate vedea omul?

—Sunt aici, în salcie. Priveşte!

Mijek se aplecă spre scorbura din trunchiul sălciei şi zări un şarpe mare, urât şi scârbos, care începu să se întindă spre el şuierând întruna cu limba sa despicată în două. Ce-i drept, Mijek o cam sfeclise.

— Văd că ţi-e teamă de mine, vorbi şarpele, dar nu te speria, n-o să-ţi fac nici un rău. Dacă vrei să fii fericit, ascultă-mă cu luare-aminte şi fă tot ce ţi-oi spune. Ia cheia asta de aur. De-o învârţi de trei ori în buzunar, capeţi tot ce-ţi pofteşte inima. Acu' du-te acasă şi pregăteşte toate cele trebuinţă pentru nuntă. Apoi veniţi să mă luaţi, dar cu trăsură. Şi ai grijă ca trăsura să aibă scară. Şi încă un lucru să nu uiţi: în trăsură să fie şapte lăutari — şase negri, şi unul alb.

Flăcăul luă deci cheia de aur, se întoarse acasă şi-i povesti tatălui său tot ce i se întâmplase.

— Ia încearcă tu, fiule, să vedem ce poate cheia asta de aur, zise taică-său. Pe urmă vedem noi ce avem de făcut.

Mijek învârti de trei ori cheia de aur, zicând:

— Vreau o tavă cu plăcinte!

Nici n-apucă să-şi termine bine vorba, că pe masă şi apăru tava aburindă, răspândind în toată casa o mireasmă îmbietoare.

—N-ar strica şi nişte vin la plăcinta asta. Aşa... să zicem trei căni, se gândi Mijek, răsucind din nou cheia de aur.

Şi ce să vezi? Cănile se şi aflau în faţa lor.

— Fiule, cheia asta e năzdrăvană, zise tatăl. Eu zic să facem tot ce ţi-a cerut Crăiasa şerpilor.

A doua zi se duseră la salcie cu trăsură şi cu cei şapte lăutari. Cum îi văzu, şarpele coborî din copac şi se întinse spre ei şuierând îngrozitor.

Toţi se speriară şi vrură să fugă. Numai Mijek nu se sperie.

— Nu vă temeţi! Eu vă vreau binele, vorbi şarpele şi se târî în trăsură, aşezându-se în dreapta mirelui, după care porniră spre casă, unde erau aşteptaţi de nuntaşi.

Aici oaspeţii şovăiră. Nici unul nu cuteza să se aşeze în faţa bucatelor. Cu mare greutate se hotărâră. În cele din urmă se aşezară, fiecare căutând să fie cât mai departe de miri. Şarpele-mireasă, de, se întinse sub masă, pe toată lungimea acesteia, iar capul şi-l ridică deasupra tuturor, parc-ar fi vrut să-i vadă mai bine, apoi se lipi de mire. Fraţii mai mari îşi dădeau mereu coate, zâmbind cu răutate şi bucurându-se în sinea lor de alegerea pe care o făcuse mezinul, prostănacul de Mijek.

Însă, la miezul nopţii, pielea şarpelui scârbos se desprinse deodată şi căzu sub masă, iar lângă mire se ivi o fată de o frumuseţe orbitoare, îmbrăcată toată în fir de aur şi mărgăritare, având şi o coroniţă de aur pe cap, toată bătută în nestemate.

— Tu m-ai scăpat de un mare blestem, Mijek, luându-mă de soţie, spuse mireasa. De-acum încolo nimic nu ne mai poate despărţi.

Toţi rămaseră miraţi de o aşa întâmplare. Şi tinerii însurăţei trăiră ani mulţi şi fericiţi. Şi poate că mai trăiesc şi azi, dacă nu cumva or fi murit.

Ianacek-tontul

A FOST ODATĂ un om care avea trei fii, un bordei şi un biet petic de pământ. Trăiau cu toţii în mare sărăcie şi atunci cel mai mare dintre fraţi se hotărî să plece în lume să-şi facă un rost.

Merse el ce merse şi, când ajunse în satul învecinat, începu să întrebe în dreapta şi-n stânga dacă nu avea nevoie careva de o slugă harnică şi credincioasă. În cele din urmă, bătu la poarta unui boier, căruia i se dusese vestea că, de zgârcit ce era, nici o slugă nu făcea mulţi purici la el.

— Te tocmesc la mine, îi spuse băiatului, să-mi lucrezi un an de zile, dar cu o condiţie: indiferent ce s-ar întâmpla, n-ai voie să te mânii. Dacă uiţi cumva de învoială, pe loc îţi tai nasul şi te azvârl în drum fără să-ţi plătesc o para. Iar dacă mă voi înfuria eu, îmi tai tu mie nasul şi-ţi plătesc simbria pe tot anul.

Băiatului nu-i prea miroseau a bine condiţiile bogătanului, dar, neavând încotro, încuviinţă cam acru şi rămase.

A doua zi se sculă în zori şi se duse la câmp să are, iar stăpână-sa îi pregăti ceva de mâncare. Aruncă într-o oală două verze, le sără şi le puse la fiert. Când băiatul se întoarse înfometat la prânz, i le puse în farfurie, spunându-i:

— Asta-i tot pentru azi.

Băiatul rămase dezamăgit, dar, amintindu-şi de învoială, îşi înghiţi necazul.

Ca din pământ se ivi lângă el şi boierul cel zgârcit, care-l întrebă mieros:

— Nu cumva te-ai supărat?

— Ba bine că nu, răspunse băiatul.

Dar lăsă fiertura de varză neatinsă şi ieşi din casă.

A doua şi a treia zi, povestea se repetă la fel — băiatul nu putu să mănânce nimic.

— Te pomeneşti că te-ai supărat? îl iscodi boierul când sluga se sculă de la masă pentru a patra oară cu burta goală.

— Cine nu s-ar supăra, cu un prânz ca ăsta?! izbucni, plin de obidă, băiatul.

Şi pe dată stăpânul îi tăie nasul.

Băiatul se întoarse acasă şi fără bani, şi fără nas. Când veni timpul, fratele mijlociu spuse c-ar merge şi el să muncească la bogatul cu pricina, ca să se răzbune. Zis şi făcut. Dar, din păcate, după o lună se întoarse şi el la taică-său cu capul în pământ, fără bani şi fără nas.

Atunci, cel mai mic dintre copii, căruia toţi îi ziceau Ianacek-tontul, le spuse:

— Trebuie să mă duc eu însumi la boierul ăsta şi să răzbun ruşinea pe care ne-a făcut-o.

Degeaba încercară toţi să-l convingă să renunţe la planul lui, socotind că, neghiob cum era, nu va rezista în slujbă nici măcar o singură zi. Dar toate rugăminţile fură în zadar, căci Ianacek plecă, iar ceilalţi rămaseră aşteptându-l să se întoarcă şi el fără nas.

Dar Ianacek nu era chiar aşa de netot cum îl credea lumea.

Mâncă în toate zilele ce-i puneau stăpânii pe masă, mulţumea surâzând pentru fiecare căpăţână de varză fiartă şi boierul nu găsea nici un prilej să-l întrebe dacă era mulţumit sau nu de felul cum îl ospăta.

Într-o zi, îl trimise pe Ianacek la târg cu grâu, spunându-i:

— Ianacek, ia-o înainte cu grâul ăsta spre târg, du-l la hambar şi aşteaptă-mă acolo, că sosesc şi eu din urmă.

Ianacek dădu fuga la târg, vându grâul, băgă banii în buzunar şi se duse la han, unde petrecu până seara târziu.

Apoi, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, o luă cântând încetişor către casă.

Stăpânul, care-l aştepta cu sufletul la gură, îl întrebă unde zăbovise atâta şi ce făcuse cu grâul.

— Grâul l-am lăsat la hambar, aşa cum mi-ai spus, şi apoi, dacă am văzut şi-am văzut că timpul trece şi nu mai vii, m-am dus la han. Ce-o să se întâmple cu grâul, nu ştiu, poate s-o găsi careva să-l fure de acolo. Doară nu eşti furios, stăpâne?

Boierul abia-şi mai putea ţine firea de mânie, dar se străduia din răsputeri să se arate indiferent.

Mai trecură câteva zile şi din nou boierul îl trimise pe Ianacek la târg, de data asta cu o turmă de porci. Îi dădu o adresă, îi spuse pe cine să caute şi câţi bani trebuie să primească în schimbul lor. Şi Ianacek porni.

Pe drum întâlni un negustor, făcu pe loc târgul cu el, vânzându-i porcii, băgă banii în buzunar şi făcu calea-ntoarsă, plin de voioşie.

— Da' cum de venişi aşa de curând? îl întrebă mirat şi cam neliniştit boierul.

— Păi, grozavă stradă m-ai trimis să caut, bombăni Ianacek. Noroiul mi-a ajuns până la cingătoare, iar pe porci i-a acoperit cu totul. Am încercat eu să-i trag afară, dar s-au înecat cu toţii. Nu-i aşa că nu te-ai supărat, stăpâne?

— Trăsni-te-ar Dumnezeu, să te trăsnească, se poate să nu mă supăr?! Mi-ai prăpădit o bogăţie...

— Şi un nas, râse Ianacek, şi îi reteză nasul la iuţeală.

Aşa şi-a răzbunat Ianacek cel prostănac fraţii, s-a întors acasă cu o mulţime de bani şi lăsându-l fără nas pe boierul cel zgârcit.

De atunci, Ianacek şi ai lui au trăit în belşug şi fericire.

Omul de fier

A FOST ODATĂ un împărat care avea trei feciori.

Când ajunseră ei la vârsta de însurătoare, tatăl le porunci să se urce pe rând în turn şi să slobozească de acolo câte o săgeată. Unde va cădea săgeata fiecăruia, de acolo îi va alege soţie. Fiii îşi ascultară părintele şi, când traseră cu arcul feciorii cei mai mari, săgeţile lor căzură în două cetăţi învecinate; iar când trase cu arcul mezinul, săgeata lui se pierdu. O căutară cu toţii pretutindeni, dar nu era chip de găsit. În cele din urmă dădură peste ea într-o fântână. Împăratul, când auzi una ca asta, aduse numaidecât fete din cetăţile acelea pentru feciorii săi mai mari, iar pentru fiul său cel mic aduse o broască pe care o găsise în fântâna părăsită. Îi cunună şi făcu mare petrecere. Apoi împăratul îi rostui pe tineri: pe cei doi fraţi mai mari cu fetele acelea, iar pe mezin cu broasca din fântână.

Când se lăsă noaptea, iată că din ţestul de broască ieşi o fată neînchipuit de frumoasă, cum nu mai era alta în toată împărăţia; dar, când se crăpă de ziuă, fata intră din nou în ţestul de broască. Şi aşa se întâmpla mereu: ziua era broască, iar noaptea — fată.

După câteva zile, îl întrebă împărăteasa pe fiul ei cel mic:

—Pentru numele lui Dumnezeu, fătul meu, cum te împaci cu scârboşenia asta?

Mezinul îi răspunse:

— Ei, mamă, să vezi tu ce frumuseţe-i nevasta mea: noaptea iese din ţestul ei de broască şi e o fată frumoasă cum nu se mai află!

Atunci maică-sa îi spuse:

—Pentru Dumnezeu, fiule, hai s-o scăpăm! Deseară fură-i ţestul şi pune-l pe fereastră; eu am să-l iau binişor de acolo şi am să-l arunc în sobă, ca să ardă.

El o ascultă pe maică-sa. Când se înseră şi nevasta lui ieşi din ţestul broaştei, băiatul i-l fură şi-l puse pe prichiciul ferestrei; iar maică-sa veni şi îl luă, apoi îl aruncă în sobă: acolo arse.

În zori, nevasta se trezi şi dădu să-şi caute ţestul, ca să se prefacă în broască. Dar ia-l de unde nu-i! Şi aşa rămase, chiar ziua, cu chip de fată. Dimineaţa ea ieşi în curte şi, când o văzu lumea, toţi se minunară: nu se mai săturau privind asemenea frumuseţe.

Când sosi întâia duminică, împărăteasa se duse cu nurorile sale la biserică. Lumea nu-şi lua ochii de la fata cea frumoasă. Împărăteasa începu s-o pizmuiască pe nora ei cea mai mică şi, de cum se întoarse la palat, îi şi spuse împăratului:

— Eu nu mai mănânc pâine şi sare cu tine, dacă nu-l alungi pe mezin din palat!

Împăratul căută s-o îmbuneze şi abia izbuti puţin.

Dar, în a doua duminică, împărăteasa se duse din nou cu nurorile la biserică; iar când ieşiră din biserică, tot norodul se opri s-o privească pe nora împăratului cea mai mică, minunându-se de frumuseţea ei. Împărăteasa, cum ajunse acasă, îi spuse împăratului:

— Ori pleacă băiatul cel mic din palat cu nevastă-sa, ori plec eu!

Când văzu împăratul că n-are încotro, îl chemă pe mezin şi-i spuse:

— Fătul meu, ţi-am auzit lăudăroşeniile: cică poţi să hrăneşti cu o mână de mălai o sută de grăsuni.

Sărmanul de el se cruci, spunând că nici nu se gândise măcar vreodată la aşa ceva. Însă împăratul, nici una-nici două, răcni:

— Dacă nu faci ce ţi-am poruncit, n-are să-ţi mai stea capul pe umeri!

Atunci bietul băiat se duse plângând la nevastă-sa; iar ea îl întrebă de ce plânge şi el îi spuse cum şi ce...

— Nu te teme, îl îmbărbătă nevastă-sa. Du-te la fântâna unde m-aţi găsit; apleacă-te deasupra ghizdurilor şi strigă: „Cumnate, cumnate!” Fratele meu are să-ţi răspundă şi-o să te-ntrebe: „Ce vrei?” Tu spune-i, în totului tot, ce ţi-a poruncit tatăl tău.

El o ascultă pe nevastă-sa, se duse la fântână şi strigă cât putu de tare:

—Cumnate, cumnate!

Auzindu-l, fratele nevesti-si îi răspunse din fântână:

—Ce vrei?

Atunci feciorul cel mic al împăratului prinse a se tângui că are să-i facă taică-său de petrecanie, dacă nu satură cu o mână de mălai o sută de grăsuni. După ce îl ascultă, cumnatul său cuvântă:

— Aşteaptă puţin!

Apoi îi trimise un vlăjgan şi-i spuse:

— Tu ia din hambar numai o mână de mălai, pe urmă nu-ţi face griji. Porcarul ăsta are să-ţi scoată cât trebuie, fără ca să-l vadă cineva.

Feciorul de împărat îl luă pe vlăjgan şi se duse cu dânsul acasă. Când ajunse acolo, găsi porcii flămânzi, guiţând prin curte în aşteptarea hranei. Iar din palat ieşiră cu toţii, până la unul, ca să vadă ce va fi. Atunci mezinul deschise hambarul, luă o mână de mălai şi o vărsă în troacă la porci; grăsunii dădură buzna s-o înfulece, iar porcarul acela turnă mereu mălai, nevăzut de nimeni. Împăratul rămase uimit cum de se săturară o sută de porci dintr-o mână de mălai. După aceea, vlăjganul se întoarse în fântână.

După un timp, fiindcă împărăteasa îl bătea mereu la cap să-l alunge pe mezin, împăratul îl chemă iarăşi pe acesta şi-i spuse:

— Aud că iar te lauzi: cică ai putea adăpa o sută de boi cu o singură găleată de apă.

Bietul băiat se sperie şi dădu să se apere că nu-i trăsnise niciodată prin cap una ca asta. Împăratul însă nu-l lăsă să vorbească prea mult, ci-i porunci:

— Dacă nu faci asta, n-are să-ţi mai stea capul pe umeri!

Atunci feciorul de împărat se duse acasă plângând; iar nevastă-sa, văzându-l cu lacrimi în ochi, îl întrebă de ce plânge. El îi povesti cum îl năpăstuise iarăşi tatăl său. Atunci ea îl povăţui:

— Du-te iarăşi la fântâna aceea şi strigă: „Cumnate, cumnate!”, iar fratele meu are să se supere şi-o să-ţi spună: „Lipsi-m-aş de aşa podoabă de cumnat”. Tu răspunde-i: „Nevoia mă mână” şi povesteşte-i totul, ce şi cum...

Mezinul o ascultă pe nevastă-sa, se duse la fântâna aceea şi strigă:

—Cumnate, cumnate!

Iar fratele soţiei sale îi răspunse supărat:

— Lipsi-m-aş de aşa podoabă de cumnat! Ce mai vrei?

Mezinul îi răspunse:

— Cumnate, nevoia mă mână, tata mi-a poruncit să adăp o sută de boi dintr-o singură găleată de apă.

— Tu scoate numai o găleată de apă din fântână şi toarn-o în jgheab, îi spuse atunci cumnatul său, îmbunat; pe urmă nu-ţi fă griji. Văcarul ăsta al meu o să meargă cu tine şi o să scoată câtă apă trebuie, fără să-l vadă cineva.

Mezinul mulţumi cumnatului său; apoi îl luă pe văcar şi se duse cu dânsul acasă. Când colo, boii se îngrămădeau în jurul jgheabului, aşteptând să li se dea apă, şi tot palatul ieşise să vadă ce va fi. Atunci

mezinul scoase o găleată de apă şi o turnă boilor în jgheab: boulenii se puseră pe băut, iar văcarul tot scotea apă şi turna mereu fără să-l vadă careva. Împăratul rămase înmărmurit cum se adăpară o sută de boi dintr-o singură găleată de apă. Iar văcarul acela plecă în plata lui Dumnezeu.

După un răstimp, la insistenţele împărătesei, împăratul îl chemă din nou pe mezin şi-i porunci:

— Aud că te lauzi precum că ai putea să-mi aduci pe omul de fier.

Băiatul căută să se apere, că nici nu-i trecuse vreodată prin cap una ca asta. Dar împăratul zise:

— Nici o vorbă mai mult! Dacă nu-mi îndeplineşti porunca, n-are să-ţi mai stea capul pe umeri!

Atunci mezinul se duse la nevastă-sa, plângând; iar ea, când îl văzu scăldat în lacrimi, îl întrebă:

— De ce plângi iarăşi?

El îi răspunse ce şi cum... Soţia sa îl sfătui:

— Du-te iar la fântână şi strigă: „Cumnate, cumnate!”. El are să-ţi răspundă, şi o să se mânie şi o să izbucnească: „Vai de mine şi de mine cu asemenea cumnat!”; dar tu roagă-l: „Pentru numele lui Dumnezeu, nevoia mă mână”, şi povesteşte-i totul ce şi cum.

Mezinul o ascultă pe nevastă-sa, se duse din nou la fântână şi strigă:

— Cumnate, cumnate!

Fratele soţiei sale îi răspunse mânios:

— Vai de mine şi de mine cu asemenea cumnat! Ce mai vrei?

— Pentru numele lui Dumnezeu, cumnate, nevoia mă mână; tatăl meu cere să-i aduc pe omul de fier, ca să stea de vorbă cu dânsul. Ajută-mă!

— Aşteaptă puţin, îi răspunse, acuşi o să ies eu însumi, dar ai grijă să nu te sperii şi să nu te înspăimânţi.

După puţin timp, iată-l pe omul de fier, căci într-adevăr el era fratele broaştei din fântână. Era mătăhălos, groaznic! Târa buzduganul după sine, arând cu dânsul pământul, de rămânea brazdă în urma lui ca după un plug tras de opt boi.

Când văzu de departe că venea aprig omul de fier, împăratul se înfricoşă şi dădu poruncă să se închidă porţile palatului, apoi fugi în cerdacurile de sus şi se închise acolo. Când sosi, omul de fier bătu în poartă, ca să i se deschidă. Văzând că nimeni nu-i deschide, el lovi cu pumnul în poartă şi poarta se sparse numaidecât. Apoi omul de fier intră înăuntru şi deschise rând pe rând toate uşile până ajunse în faţa împăratului.

— De ce m-ai chemat? îl întrebă omul de fier, apropiindu-se de împărat.

Împăratul însă tăcea, înfricoşat.

— De ce m-ai chemat? repetă omul de fier şi, neprimind nici un răspuns, îl izbi pe împărat cu buzduganul în frunte.

Împăratul îşi dădu pe loc duhul, iar omul de fier îl luă pe cumnatu-său şi-l puse împărat.

De atunci, de frica omului de fier, nimeni nu mai cutează să-i supere pe mezin şi pe nevastă-sa şi de atunci au trăit ei în pace şi fericire.

Băiatul cel înţelept

AU FOST ODATĂ doi băcani; ei aveau prăvăliile aşezate alături: se despărţeau numai printr-un gard de lemn. Unul vindea unt, iar celălalt, mirodenii.

Într-o seară, la închidere, băcanul care vindea mirodenii văzu prin crăpătura gardului cum vecinul său, care vindea unt, număra dinari de aur şi-i punea într-o basma roşie. Începu să-i numere şi el. În basma se aflau 165 de monede de aur. Îl cuprinse lăcomia; tare ar fi vrut să pună mâna pe ei. Se gândi puţin, apoi ieşi repede în stradă şi începu a striga cât îl ţinea gura, prefăcându-se că a fost prădat:

— Ajutor! M-au prădat! Mi-au furat banii!

Îndată sosiră străjerii.

— Pe cine bănuieşti de furt? îl întrebară ei.

— Nu ştiu... După ce am strâns banii într-o basma roşie, n-a intrat nimeni aicea, afară de vecinul meu care vinde unt, minţi el. În basma erau 165 de dinari de aur.

Străjerii cercetară prăvălia vecinului şi, într-adevăr, găsiră într-un loc ascuns 165 de dinari de aur, înfăşuraţi într-o basma roşie.

Băcanul care vindea unt se jura că banii sunt ai lui, dar în zadar, străjerii nu-i dădură nici o crezare, îl înşfăcară şi-l aruncară în temniţă. Judecătorul începu să cerceteze acest caz, dar nu putu să afle cine are dreptate şi cine e vinovat.

De judecată se interesă însuşi cârmuitorul oraşului, dar nici el nu putu să-i dea de capăt. La urma urmei, cui trebuie să dai crezare, băcanului cu unt sau vecinului? Cine dintre ei spune adevărul şi cine minte? În oraş, toată lumea vorbea numai despre

această judecată, dar, ca să dezlege taina, nimeni nu era în stare.

Plimbându-se într-o zi la marginea oraşului, cârmuitorul întâlni un grup de copii care se pregăteau de joacă. Auzi cum unul dintre ei spuse:

— Hai să ne jucăm de-a judecata. Tu vei fi băcanul care vinde unt, tu, vecinul lui care vinde mirodenii, iar eu voi fi judecătorul.

Cârmuitorul oraşului se ascunse după un copac şi urmări jocul. Copiii rostogoliră un mare bolovan de piatră şi aşezară pe el copilul care trebuia să fie judecătorul. De el s-apropiară alţi doi copii: aceştia erau băcanii.

— Sunt banii mei, cei 165 de dinari, eu i-am câştigat din vânzarea untului, spuse unul.

—Nu-i adevărat, sunt banii mei, răspunse celălalt. Eu i-am numărat, i-am înfăşurat într-o basma roşie şi i-am ascuns într-un sertar, iar tu ai venit şi i-ai furat.

După ce-i ascultă pe amândoi, „judecătorul” porunci:

— Aduceţi-mi o farfurie cu apă caldă.

— Pentru ce? întrebară copiii miraţi.

— O să pun în ea dinarii de aur... Dacă deasupra apei vor apărea picături de grăsime, înseamnă că banii sunt ai băcanului care vinde unt, el toată ziua pune mâinile pe marfa lui şi are mâinile pline de grăsime, deci şi monedele trebuie să fie pline de grăsime. Iar dacă nu va apărea nimic, înseamnă că banii sunt ai vecinului, care vinde mirodenii.

Auzind acestea, cârmuitorul oraşului ieşi din ascunzătoarea lui, luă pe copilul „judecător” în braţe, îl sărută, îl întrebă care-i e numele şi se interesă unde locuieşte.

Întorcându-se acasă, dădu de ştire că mult aşteptata judecată se va face a doua zi. Vestea

aceasta se răspândi în tot oraşul. În clădirea judecătoriei se adunară mii de oameni.

Când amândoi băcanii îşi spuseră din nou păsurile, cârmuitorul porunci să i se aducă o farfurie cu apă caldă şi basmaua cu dinarii de aur. Puse monedele în apă şi la suprafaţă apărură pete de grăsime.

— Arătaţi farfuria mulţimii, porunci cârmuitorul, să spună cei de faţă ai cui sunt banii.

— Ai băcanului cu untul! Ai băcanului cu untul! strigară oamenii într-un glas.

Banii fură înapoiaţi îndată stăpânului lor, iar pe vecinul acestuia îl condamnară la închisoare pe viaţă.

Toţi începură să laude înţelepciunea cârmuitorului. El însă, ridicând în braţe pe băiat, le spuse:

— Nu eu, ci acest băiat a descoperit pe mârşavul înşelător. El m-a învăţat cum să duc la capăt această atât de încâlcită treabă.

Leviatan şi vulpea

ODATĂ, Leviatan, stăpânul împărăţiei peştilor, auzind că vulpea este cel mai înţelept animal de pe pământ, a vrut şi el să devină tot atât de înţelept ca dânsa. Pentru aceasta, trimise la ea vreo câţiva peşti, dintre cei mai mari şi mai puternici, poruncindu-le să-i răpească mintea şi să o aducă la el.

Înotând spre mal, peştii zăriră încă de departe vulpea şi începură să bată apa cu cozile.

Vulpea observă apa ondulându-se şi-i întrebă pe peşti:

—Ce faceţi aici, aşa aproape de mal?

— Te aşteptam.

—Pe mine? se miră vulpea. Dar ce nevoie aveţi de mine?

—Cum, încă n-ai aflat că stăpânul nostru Leviatan este grav bolnav, mâine-poimâine moare şi că tu vei rămâne singurul lui moştenitor? Vestea despre mintea ta ascuţită a ajuns până în adâncurile mării şi împăratul nostru doreşte ca tu să fii împărătească peste întreaga împărăţie a adâncurilor apelor.

— Dar cum voi ajunge eu până la Leviatan? întrebă vulpea.

— Urcă-te-n spinarea mea, o îndemnă cel mai în vârstă dintre peşti, şi eu într-o clipă te voi duce până la el. La noi ai să trăieşti fericită; o să ai bogăţii şi lux; ai să mănânci şi ai să bei din belşug şi ai să dormi cât o să vrei, nici un animal nu va îndrăzni să te ameninţe.

Vorbele peştilor îi ameţiră capul şi vulpea se hotărî să pornească la drum lung.

Când peştii se depărtară la o distanţă mare de mal, unde se ridicau valuri înalte, vulpea se sperie şi spuse:

— Dragii mei peşti, acum eu mă aflu în mâinile voastre, spuneţi-mi adevărul, ce vreţi să faceţi cu mine? Unde trebuie să mă duceţi?

— Acum putem să-i spunem totul, se hotărâră peştii. Împăratul nostru Leviatan a auzit că tu eşti cea mai înţeleaptă dintre toate animalele de pe pământ. El a hotărât ca să-ţi mănânce inima, ca să devină tot atât de înţelept ca şi tine.

Vulpea se cutremură, dar nu se dădu de gol.

— De ce nu mi-aţi spus asta de la început? Dacă ştiam despre ce e vorba, atunci neapărat luam cu mine şi inima. Ce nesocotiţi sunteţi!

— Dar acum, oare, inima nu e la tine? se mirară peştii.

— Se înţelege că nu-i la mine, răspunse vulpea. Noi, vulpile, avem obiceiurile noastre. Nu ducem peste tot inimile cu noi, ci le luăm numai la nevoie. Acum, dacă aveţi trebuinţă de ea, trebuie să ne întoarcem la mal. Eu am să alerg până la vizuina mea, am să iau inima, care stă ascunsă într-un loc retras, şi apoi voi dărui-o împăratului vostru. El mă va răsplăti generos, de asemenea şi pe voi pentru zelul cu care m-aţi adus cu inimă cu tot.

— Ai dreptate, spuseră peştii şi se întoarseră spre ţărm.

Vulpea sări pe nisipul de pe mal şi începu să ţopăie de bucurie.

—De ce pierzi vremea degeaba? îi spuseră peştii. Grăbeşte-te, aleargă după inima ta, ca să pornim din nou la drum.

— Sunteţi nişte proşti! le răspunse vulpea râzând. Dacă nu aveam inima la mine, cum puteam eu să scap de voi şi de împăratul vostru?

De ce-i supărat jaguarul cel negru

ODATĂ, un jaguar negru a întâlnit un tânăr în pădure. Fără multă vorbă l-a prins şi l-a adus acasă. Acolo, îndesându-l într-o oală mare, îi zise:

— Nu te teme, nu te omor! Nici n-o să te fierb, nici n-o să te mănânc. Vei rămâne în viaţă!

Curând se întoarseră acasă fratele şi sora cea mică a jaguarului cel negru. Aceştia îl întrebară:

— Se zvoneşte c-ai prins un tânăr. Unde-i? Vrem să-l vedem!

— L-am îndesat în oala aceasta, răspunse jaguarul cel negru.

— I-ai dat de mâncare? se interesă sora cea mică.

Jaguarul cel negru clătină din cap.

— Dă-i un porc mistreţ, zise fratele său. Dacă nu-l poate da gata, îl mâncăm noi pe el.

Tânărul, auzind cele spuse, se sperie de moarte. Nu avu însă încotro, se apucă îndată să mănânce porcul mistreţ. De-abia reuşise să înfulece pulpele, că se şi săturase până-n gât de-atâta carne.

Văzându-l abătut, jaguarului cel negru i se făcu milă şi-i întinse un vas cu vin de fructe, poruncindu-i să bea. Sărmanul tânăr nu voia însă, nici în ruptul capului! Cei trei jaguari erau însă neînduplecaţi: ori bea şi mănâncă tot ce i se dă, ori plăteşte cu viaţa.

Apucând vasul cu pricina, tânărul încercă să dea de duşcă măcar câteva înghiţituri, însă nu reuşi.

— Ce faci? se răsti la el jaguarul cel negru. Nu ştii să bei?

Crezând că nu ştie cum să facă, cei doi jaguari îi descleştară fălcile, turnându-i tot vinul care se afla în vas.

Văzându-l neajutorat şi mai ales speriat, surioarei jaguarului cel negru i se făcu milă de tânăr şi-l ceru de bărbat. Jaguarul cel negru nu avu nimic împotrivă. Dar proaspătul mire trebuia să-şi arate bărbăţia găsind carne proaspătă pentru tânăra nevastă. Îşi luă el arcul şi plecă în pădure. Nu trecură decât puţine zile şi se reîntoarse cu zece porci sălbatici.

Jaguarul cel negru îl bătu pe umăr:

— Eşti bun vânător, deci bun soţ. Sora mea să-ţi fie soţie!

Tinerii trăiră vreme îndelungată în bună înţelegere, ba chiar avură doi copii. Când cei mici mai crescură şi se mişcau pe brânci prin colibă, tatăl lor îi veghea cu drag.

Odată fiind singur cu copiii, căci soţia sa îngrijea plantaţia, se sperie foarte tare: cei doi copii răcneau ca fulgerul cel luminos!

Nevastă-sa îl linişti, însă, spunându-i că toţi membrii tribului jaguarului cel negru scot astfel de sunete, mai ales când străbat pădurea.

Apucându-l dorul de casă, tânărul îi spuse soţiei sale că pleacă să-şi vadă mama şi sora. Acasă fu primit cu bucurie, căci toţi îl credeau mort de mult. Maică-sa află că se căsătorise şi că are doi copii. Vrând să-i vadă pe cei doi nepoţi, îl rugă să-i aducă.

După ce trecură ploile cele mari, tânărul îşi luă soţia şi pe cei doi copii şi plecară la ai săi. Pe aceştia îi găsiră chefuind, ameţiţi de-a binelea. Îl şi dojeniră pe tânăr:

— Cum poţi veni cu o astfel de femeie? Nu vezi că nu este om adevărat? E jaguar şi, într-o zi, are să te ucidă!

Îi mai spuseră încă multe alte lucruri dojenitoare. Vorba se făcu ceartă şi se încheie cu bătaie. Tânărul fu ucis. Nevasta-jaguar n-a putut să-şi apere soţul, şi

fu ucisă şi ea. Copiii se strecurară printre picioarele chefliilor şi dispărură în pădure.

De atunci, jaguarul cel negru vânează din nou oamenii, nemaicrezând în sinceritatea lor, pentru a-şi răzbuna sora.

Pasărea nefericită

ÎNTR-O SEARĂ, două fecioare s-au dus cu ulcioarele la un izvor. Prin apropiere, o pasăre colibri începuse un tril atât de frumos, încât inima celor două fete era cât pe-aci să încremenească de plăcere. O ascultară vreme îndelungată. Uitaseră până şi de ce veniseră.

Una din fete, cea mai tânără şi desigur mai neştiutoare, spuse:

— Îmi place atât de mult, încât vreau să-i fiu nevastă!

Pasărea îi auzi vorbele, dar îşi luă zborul nevăzută. Fata cea tânără nu-şi mai găsea locul. A doua zi, în zori, plecă să caute pasărea cea minunată. A găsit-o tocmai unde era pădurea mai deasă. Fără să şovăie, fata cea tânără repetă cuvintele din ajun.

—Bine, spuse pasărea colibri. Vino să-mi vezi casa!

Merseră o bucată de vreme până dădură de casa păsării colibri. Cuibul era atât de mic, încât fetei nu-i încăpea înăuntru nici un picior măcar. Văzând una ca asta, fecioarei îi pierise şi graiul. Pasărea se tot învârtea în jurul fetei, o ademenea în fel şi chip să rămână, dar aceasta plecă supărată.

Seara, nefericita pasăre cântă din nou, parcă şi mai frumos ca altă dată, doar-doar s-o înmuia inima iubitei. Degeaba o aşteptă pasărea colibri pe fecioară la fântână. Aceasta auzi pasărea cântând şi zise:

— Auziţi? E pasărea colibri! Îşi cheamă iubita!

Mama fetei îşi privi mirată fiica. Niciodată n-o auzise vorbind astfel până atunci. Nu-i zise însă nimic. Fata nu mai părăsi coliba pentru nimic în lume. Nu-i mai călcă piciorul pe la izvor când cânta pe-acolo pasărea colibri. Celeilalte fete îi spuse aşa:

— Să mă mărit cu el? Nu vezi ce leneş este? Toată ziua cântă, dar colibă nu ştie să-şi facă! Auzi? Şi cică mă mai vrea şi de nevastă, neruşinatul!

Se spune că, de atunci, pasărea colibri îşi cântă nefericirea.

Prinţesa şi păstorul

TRĂIA ODATĂ un păstor care doinea aşa de frumos din fluier, că i se dusese vestea peste mări şi ţări.

Tot pe atunci trăia şi o prinţesă frumoasă, de parcă era cioplită în marmură albă.

Într-o zi, plimbându-se prin grădina palatului, prinţesa auzi un viers încântător, care o pironi locului. Era fluierul păstorului. Prinţesa îşi chemă îndată slujnica şi-i spuse:

— Ascultă viersul ăsta fermecat; du-te de iscodeşte şi vezi cine cântă.

La înapoiere, slujnica îi spuse prinţesei:

— Nu e nici un viers fermecat, cântă un păstor din fluier.

Stând ele aşa de vorbă, se auzi iarăşi melodia fermecată. Atunci prinţesa trimise slujnica să-l caute şi să-l aducă pe păstor.

Slujnica plecă îndată şi-i spuse păstorului că are poruncă să-l aducă în faţa prinţesei.

Păstorul, ascultând porunca, se înfăţişă îndată la palat. Bucuroasă, prinţesa îl pofti în casă, îl împodobi cu veşminte scumpe, încât semăna cu un adevărat prinţ, şi-l opri la palat fără ştirea tatălui său, împăratul.

După o vreme, împăratului i se păru ceva ciudat la singura lui fiică şi dădu poruncă unui slujbaş s-o urmărească. Acestuia nu-i fu greu să bage de seamă ce se întâmplă şi-i duse vestea împăratului cum că în camera prinţesei se află un păstor în straie de prinţ, nu se ştie de unde venit. Auzind, împăratul se sperie foarte tare şi porunci ca, în aceeaşi seară chiar, păstorul să fie legat şi aruncat în mare. Cine ar fi

putut să se împotrivească poruncilor împăratului? Păstorul fu legat fedeleş, în timp ce prinţesa plângea.

Gata să fie dus, păstorul îi spuse acesteia:

— Nu mai fi tristă, prinţesă! La anul, în cea de-a treia lună, voi sosi pe un cal înaripat să te iau cu mine!

Dar nu apucă să-şi termine vorba, că fu smuls de lângă prinţesă. El însă nu se pierdu cu firea şi-şi aminti că, atunci când prinţesa îl împodobise cu veşmintele alese, parcă-i strecurase ceva în buzunar şi-i spusese să se folosească de acel lucru când va fi în pericol. Şi începu să se zbată până-şi eliberă o mână şi scoase din buzunar un galben de aur. Se gândi ce se gândi, apoi dădu aurul ostaşilor care-l duceau, zicându-le:

—Mie nu-mi mai este de nici un folos aurul acesta. Luaţi-l voi!

Văzând aurul, soldaţii se mai înmuiară, precum spune proverbul: „Chiar dacă vrei să omori în bătaie o vacă, las-o mai întâi să bea apă”.

— Eu mă aflu în pragul morţii, împliniţi-mi ultima rugăminte, rogu-vă! mai zise păstorul.

Apoi îi rugă să-l dezlege înainte de a-l arunca în apă, iar aceştia îi îndeplinră dorinţa.

Fiind aruncat în apă, el nu se înecă şi începu să plutească până ce ajunse la o mică insulă. Dar pe această insulă nu se afla picior de om sau de animal. Totul era acoperit cu o iarbă măruntă şi arbuşti. Nici vorbă de hrană sau altceva. Se căută din nou prin buzunare şi mai găsi un ac şi aţă. Îndoi vârful acului întocmai ca un cârlig, trecu aţa prin urechile acului, şi aşa îşi făcu o undiţă cu care începu să pescuiască. A pescuit o grămadă de peşte, apoi a strâns vreascuri, a aprins un foc şi a fript peştele. De atunci s-a hrănit mereu cu peşte, aşteptând să treacă vreo barcă, dar nu se ivea nimic. Până ce, într-o zi, se ivi plutind pe apă un cuib de pasăre care se apropia din ce în ce de

insulă. Când a ajuns la mal, păstorul văzu în cuib doi pui de cocor. Îi luă pe insulă şi începu să-i hrănească şi pe ei cu peşte.

Păstorul se împrieteni cu cei doi pui şi îşi duceau zilele împreună. Puişorii crescură, ajungând nişte cocori aşa de mari, cum nu se mai văzuseră. În fiecare zi ei zburau departe de insulă şi se întorceau la apusul soarelui.

Într-o zi, cocorii nu se mai întoarseră la timp. Păstorul îi aşteptă ce-i aşteptă, dar când îşi pierduse orice nădejde îi văzu venind. Şi, minune, unul din ei avea în cioc un fluier de jad! Păstorul îl luă şi începu să cânte. Auzind cântecul, cei doi cocori îşi ridicară aripile şi începură să joace.

Într-o seară, când cocorii se întoarseră din depărtări, se lăsară în faţa păstorului, ca şi cum l-ar fi îmbiat să încalece. Acesta îi întrebă:

— Să încalec pe spatele vostru?

Iar cocorii dădură din cap în semn de învoială. Încălecă deci pe unul din ei şi amândoi cocorii se înălţară în văzduh. În seara aceea luna avea o lumină palidă. Cocorii zburară peste 3000 li[1] de mare, peste 3000 li de deşert, peste 3000 li de munte şi apoi începură să se rotească deasupra unui palat şi-l lăsară jos pe păstor. Când se uită în jurul lui, păstorul văzu că se afla chiar în curtea palatului prinţesei, dar cocorii îşi luaseră din nou zborul.

Tocmai atunci ieşi din palat prinţesa şi, când dădu cu ochii de păstor, îl îmbie să intre înăuntru şi-i zise:

— Cu părere de rău trebuie să-ţi spun că pe lumea asta noi doi nu putem să fim împreună. Nu pot să mă opun poruncii tatălui meu: mâine e ziua sorocită să mă mărit cu un prinţ pe care mi l-a ales chiar tatăl meu, şi eu nu mă pot împotrivi.

---

1 Un li - 0,500 km.

Şi prinţesa îi povesti visul ce-l avusese cu o noapte mai înainte:

—Ieri noapte, am visat că erai călare pe un cocor şi, cântând din fluierul de jad, ai căzut din înaltul cerului în braţele mele. Îndată m-am trezit şi m-am dumirit că n-a fost decât un vis. Aş fi dorit atât de mult să fie adevărat.

Apoi îi ceru fluierul de jad, pe care păstorul i-l dărui cu bucurie. Luând fluierul, prinţesa îi mai spuse:

— Mâine să vii la nunta mea şi atunci vei înţelege multe ciudăţenii din lumea asta. Şi acum nu trebuie să mai rămâi aici. Pleacă mai repede!

A doua zi, păstorul se duse la nunta prinţesei, ascunzându-se printre nuntaşi.

Ginerele aranjase un mare ospăţ în cinstea miresei, la care invitase toţi marii demnitari. Începu să bată tobele, se înfăţişă mireasa, însoţită de o slujnică de încredere, fură aprinse mirodenii şi închinate pahare în cinstea mirilor.

În acest timp, mireasa scoase fluierul de jad şi zise:

—Bărbatul meu trebuie să ştie să cânte din acest fluier şi aş vrea să încerce în faţa tuturor.

Slujnica dădu fluierul mirelui, care-l duse la gură şi începu să sufle în el. Dar, oricât se strădui el, fluierul nu scoase nici un sunet.

Prinţesa dădu din cap şi zise:

—Acesta este un fluier fermecat. Dacă nu scoate nici un sunet, înseamnă că mare urgie se va abate nu numai asupra acestei familii, ci asupra întregii ţări. De aceea, poftesc pe toţi bărbaţii să încerce, pe rând, să cânte din el.

Dar nici unul nu fu în stare să scoată măcar Un sunet din fluier. La urmă îi veni rândul şi păstorului. Şi, cum suflă în el, cum fluierul începu să cânte.

Atunci prinţesa zise:

— Acest păstor, deşi are hainele ferfeniţă, este bărbatul meu.

Toată lumea se ridică în picioare.

Auzind, împăratul dădu poruncă să i se taie capul păstorului. Dar, în acea clipă, cei doi cocori se lăsară din văzduh: pe unul încălecă păstorul şi pe celălalt prinţesa şi apoi se înălţară din nou în slăvile cerului, ducându-i în acea insulă pustie. Şi au trăit acolo, în fericire, până la adânci bătrâneţi.

Curcubeul în cinci culori

DE FIECARE DATĂ, după ploaie, pe cerul senin apare curcubeul în cinci culori: roşu, galben, albastru, portocaliu şi verde, colorând crestele munţilor.

Curcubeul are o legendă foarte frumoasă.

Se spune că demult, tare demult, trăia pe muntele Yao un tânăr pe nume Agu, orfan de mamă şi de tată din fragedă copilărie. Părinţii nu-i lăsaseră moştenire decât un târnăcop şi o seceră. Agu a început să sape în piatră şi încet, încet a desţelenit o bucată bună de pământ.

Primăvara, la cântecul cucului, băiatul punea sămânţa în pământ şi până în vară pământul se acoperea de verdeaţă.

Toamna, Agu strângea recolta galbenă ca aurul şi era foarte bucuros că poate să trăiască de pe urma muncii sale. Într-o vară a secerat şapte zile şi şapte nopţi, să-şi umple ochi hambarul, dar, cu cât secera, cu atât rămânea mai mult de secerat. Secerând el aşa cu mare sârg, de se umpluse tot de sudoare, văzu venind în zbor şapte cocori de mai mare frumuseţea, care începură să zboare în rotocoale deasupra lui. După un timp, se îndreptară spre creasta muntelui Yao; deodată cel mai mic dintre cocori zise:

— E aşa de frumos pe muntele Yao, hai să pe lăsăm jos şi să privim!

Cei şapte cocori căzură la învoială şi într-o clipă se lăsară peste lanul lui Agu, prefăcându-se în şapte fete frumoase de mai mare dragul. Agu se apropie de ele şi le întrebă:

— Cine sunteţi voi?

— Suntem fiicele Împăratului de Jad, răspunseră fecioarele, şi am venit să te ajutăm să strângi grânele. Dar pe tine cum te cheamă, frăţioare?

Râzând, băiatul spuse:

— Agu.

Zânele îşi scoaseră aripile şi se apucară de treabă.

Auzind că vor să-l ajute, băiatul se bucură foarte tare. Cea de-a şaptea zână, văzând că băiatul era plin de sudoare, îi luă secera din mână şi-i zise:

— Lasă-mă pe mine să secer!

Îndată, zânele dădură gata lanul, iar cea mai mică gândea: „Ce bine ar fi să trăiesc de acum încolo alături de Agu!”. Prinzând curaj, zise:

— Agu, ascunde-mi aripile!

La început, băiatul nu prea înţelese despre ce este vorba, dar, la îndemnul fetei, îi luă aripile şi le ascunse.

Când terminară de secerat, luna era de acum sus, pe creasta muntelui. Văzând zânele că se făcuse târziu, se grăbiră să-şi pună aripile şi să se pregătească de plecare. Când toate şase erau gata, băgară de seamă că sora lor mai mică nu-şi găseşte aripile.

— Surioară, cum de nu ai avut grijă de aripi? o întrebară surorile mai mari.

—Luaţi-o voi înainte, le răspunse zâna cea mică, şi după ce-mi găsesc aripile vin şi eu.

După plecarea celor şase surori, Agu se apropie de zână şi-i spuse:

—Acum, că ai rămas singură, dacă nu te superi, vino la mine în colibă.

Fata, care se îndrăgostise de băiat, se învoi îndată. Agu aprinse lampa şi se aşezară la masă.

Aşa ajunseră cei doi soţ şi soţie; şi duceau o viaţă fericită, iar după un an zâna născu un băieţel dolofan, căruia îi puseră numele Micuţul Frumos.

Aflând Împăratul de Jad că cea de-a şaptea zână s-a măritat cu un pământean, tare se mai mânie. Le chemă pe cele şase zâne în faţa lui şi le mustră rău că nu şi-au adus surioara înapoi. Apoi trimise Spiritul

Tunetului s-o aducă pe zâna cea mică acasă. Acesta, călare pe pasărea-nor, ajunse pe acoperişul colibei celor doi, spunându-le că împăratul o vrea înapoi pe fiica sa:

— Cea de-a şaptea zână, ai călcat obiceiurile străbune şi te-ai măritat cu un pământean, zise el. Împăratul îţi porunceşte să te întorci îndată în palat!

Fata îi răspunse din colibă:

— Vreau să trăiesc alături de Agu până la adânci bătrâneţi. Întoarce-te şi spune-i împăratului că nu pot să-i ascult porunca.

Spiritul Tunetului se întoarse la împărat şi-i spuse cele zise de fată. Mânios, de-i ieşiră ochii din cap şi-i tremura barba, împăratul îl trimise a doua oară s-o aducă pe fată. Spiritul Tunetului iscă un vânt cu tunete, de se zgâlţâia coliba din temelii, dar fata tot nu ascultă porunca împăratului.

— Nu te gândeşti, zână, oare cum poate un ou să spargă o piatră? Porunca împăratului nu poate fi încălcată, îi zise Spiritul Tunetului.

Dar fata răspunse:

— Du-te şi spune-i împăratului că nu mai am aripi şi nu mai pot să zbor.

Şi Spiritul Tunetului plecă tot singur.

După plecarea lui, cea de-a şaptea zână nu mai avu linişte. Simţea aşa de parcă avea o piatră pe inimă şi începu să slăbească. Văzând Agu cum zâna e tot mai încercănată şi mai palidă, începu şi el să se ia de gânduri. Era tocmai sărbătoarea prinsului păsărilor[1] şi Agu împreună cu fiul său, Micuţul Frumos, se duseră şi ei să prindă păsări, să-i dea zânei carne să mănânce spre a o pune pe picioare. Prinseră un coş de păsări pe care le duseră acasă şi, văzând câtă grijă i se arată, zâna se mai linişti.

---

1 Prinsul păsărilor - la minoritatea Yao, sărbătoarea prinsului păsărilor înseamnă începutul toamnei, când cade bruma.

Spiritul Tunetului se înfăţişă împăratului şi-i spuse că zâna a şaptea şi-a pierdut aripile şi nu se mai poate întoarce în cer. Împăratul de Jad zise:

—Nu te cred! Ea găseşte tot felul de pricini să nu se mai întoarcă. Prefă-te în muritor şi mergi pe pământ să vezi care-i adevărul!

Spiritul Tunetului se prefăcu într-o tânără fată şi se duse la coliba lui Agu. Acasă nu era decât Micuţul Frumos, care se juca de-a zburatul păsărilor, aşa cum văzuse că zboară ele când fusese cu tatăl său la sărbătoare.

—Micuţule Frumos, eşti grozav, aşa de mic şi vrei să zbori! îi zise fata.

— Ce bine ar fi să fiu şi eu pasăre! Mi-aş deschide aripile şi, unde aş vrea, acolo aş zbura! răspunse băieţelul.

— Am auzit că mama ta ar avea o pereche de aripi, oare unde le-a ascuns? întrebă ea.

Băiatul se gândi ce se gândi, apoi spuse:

—Eu ştiu unde sunt ascunse. M-a dus tata odată să le văd.

Spiritul Tunetului se întoarse în ceruri şi-i spuse Împăratului de Jad cele aflate. Mânios, Împăratul de Jad îl trimise iarăşi s-o sfătuiască pe cea de-a şaptea zână să se întoarcă în palat. Acesta stârni o ploaie cu piatră, care era gata-gata să dărâme coliba lui Agu.

— Zână a şaptea, ţi-ai ascuns aripile şi acum îl minţi pe împărat. Întoarce-te în ceruri, că altfel nu va fi bine nici de tine, nici de fiul şi nici de bărbatul tău. Alege, moartea sau viaţa!

Ce să facă sărmana zână? Să se întoarcă în ceruri, nu-i venea să se despartă de bărbatul şi de fiul ei. Să nu se întoarcă, însemna să-i omoare cu bună ştiinţă!

Nespus de mâhnită, îi zise bărbatului:

— Agu, pentru viaţa ta şi a fiului nostru, pentru viaţa noastră, trebuie să mă întorc în cer, la tatăl meu.

Dar ţine minte: în cea de-a şaptea zi a celei de a şaptea luni să vii cu băiatul la poalele muntelui. Şi de vei vedea un curcubeu în cinci culori, să apuci bine de un capăt, şi eu am să vă trag în cer.

Şi astfel a hotărât zâna să plece din rândul pământenilor, lăsându-şi bărbatul cu inima sfâşiată de durere.

Agu a scos aripile din ascunzişul lor, le-a curăţat, le-a lustruit şi i le-a pus pe spate, apoi ea a zburat de pe pământ pe scaun, de pe scaun pe masă, apoi afară. Bărbat şi fiu au condus-o până la poartă, ea s-a mai uitat încă o dată la ei şi apoi şi-a luat zborul către înălţimi.

După plecarea zânei, în colibă se aşternu tristeţea. Lui Agu i se părea că zilele sunt prea lungi: o zi i se părea o lună şi abia aştepta să vină cea de-a şaptea zi a celei de-a şaptea luni, să se întâlnească cu soţia iubită. Dar iată că a venit şi sorocul. În ziua aceea ploua mărunt; Agu luă copilul şi se duseră la poalele muntelui. După ce încetă ploaia, pe cer se aşternu curcubeul în cinci culori. Tată şi fiu apucară puternic de capătul curcubeului. Văzând cea de-a şaptea zână că a venit ziua când îşi va revedea bărbatul şi fiul, fu nespus de bucuroasă şi-şi încordă forţele, trăgându-i cu toată puterea în cer. Acum erau iarăşi toţi trei împreună.

Agu trăia acum în alt fel de lume. Cea de-a şaptea zână îi zise:

— Trebuie să mă asculţi pe mine! Tu nu cunoşti obiceiurile cerului şi ai putea foarte uşor să stârneşti mânia împăratului, ceea ce te-ar putea duce la pieire!

Împăratul de Jad îi ura pe muritori, şi cu atât mai mult pe bărbatul fiicei sale, şi în ascuns plănuise cum să-l piardă.

Într-o zi, când Agu intrase în palat, un porc uriaş se repezi asupra lui. Dar el începu să strige, fără teamă:

—Împărate, împărate! şi pe loc porcul se prefăcu în împărat care, râzând, îi zise:

—Eşti grozav!

Dar împăratul tot nu se lăsă, şi altă dată îi zise lui Agu:

— Agu, vreau să mergem împreună să ardem toate buruienile de pe Muntele Ciocârliei şi să plantăm pomi fructiferi.

Agu o căută îndată pe nevastă-sa, să-i ceară sfatul. Aceasta îi spuse:

—Împăratul vrea cu tot dinadinsul să te piardă.

Şi-l învăţă cum să se poarte când ajung acolo. A doua zi, Împăratul de Jad plecă împreună cu Agu la Muntele Ciocârliei. Acolo, împăratul îi zise lui Agu:

— Eu mă duc la poalele muntelui să pun focul, tu du-te pe vârf să-l înteţeşti.

Dar, cum aprinse focul, se stârni un vânt puternic şi pe loc tot muntele fu cuprins de o flacără uriaşă, gata-gata să-l prefacă în scrum şi pe Agu. Amintindu-şi de vorbele zânei, acesta scoase o batistă albă şi o flutură deasupra focului, înăbuşindu-l.

Împăratul a mai încercat de atunci în mai multe feluri să-l piardă, dar n-a reuşit.

Văzând că nu poate să-i vină de hac ginerelui său, în nici un fel, împăratul plănui cum să-l piardă pe nepot. Într-o zi, când cei doi erau plecaţi şi Micuţul Frumos se juca vesel cu un capăt al curcubeului, împăratul îi dădu brânci şi băiatul căzu din cer pe pământ.

De atunci se zice că cei doi soţi plâng mereu după copilul pierdut. Lacrimile lor se prefac în curcubeu şi ei tot aşteaptă ca Micuţul Frumos să se prindă de curcubeu şi ei să-l tragă iarăşi în cer.

Şoricelul de aur

UN MARE DEMNITAR avea o adevărată patimă pentru bani. Deşi strânsese sume însemnate, totuşi tot timpul se plângea că nu-i ajung banii.

De dimineaţa până seara îşi tot frământa mintea, încercând să găsească noi şi noi tertipuri pentru a agonisi cât mai mulţi bani.

El era din cale-afară de calic şi nu numai că storcea bani de la oamenii sărmani,dar căuta tot felul de pricini să ia bani şi de la demnitari mai mici în rang decât el.

Într-o zi, din senin, îi chemă pe toţi supuşii lui şi le spuse următoarele:

— Peste câteva zile va fi ziua mea de naştere şi am auzit că toţi doriţi să-mi faceţi un dar, drept care îmi este foarte greu să vă refuz. Nu contează valoarea darului, totuşi aş dori să vă aduc la cunoştinţă că anul acesta este o aniversare rotundă, împlinesc cincizeci de ani şi că sunt născut în zodia şoarecelui. Aşa că v-aş ruga ca darul ce mi-l faceţi să nu fie mai puţin de cincizeci liang[1].

Când termină de spus acestea, zâmbi pe sub mustaţă şi mai adăugă:

— Va fi, într-adevăr, un semn ce-mi va purta noroc!

Oamenii ascultară, privind unul la celălalt, cu uimire şi înghiţind în sec. În cele din urmă însă, neavând încotro, trebuiră să împrumute bani pentru darul marelui demnitar. În districtul condus de acesta se afla pe atunci un om nespus de linguşitor. El reţinu foarte bine că demnitarul este născut în zodia şoarecelui şi imediat se duse la magazinul de bijuterii şi comandă un şoricel de aur, pentru a-l dărui sărbătoritului.

---

1 Un liang - 50 g argint

Când fu gata, linguşitorul îl luă şi-l duse imediat demnitarului. Acesta, văzând darul, făcu ochii mari, examinând obiectul cu bucurie. Văzând reacţia demnitarului, linguşitorul spuse:

—Dacă, din întâmplare, se iveşte un post mai bun, v-aş ruga să vă gândiţi şi la mine, sluga dumneavoastră supusă!

Demnitarul îi luă repede vorba din gură:

— Bineînţeles, bineînţeles! Dar trebuie să-ţi spun că de la ziua mea vor mai trece încă zece zile şi va fi ziua soţiei mele.

Linguşitorul înţelese repede şi spuse:

— Am să-i dăruiesc şi soţiei dumneavoastră un şoricel de aur, ca să fie o pereche.

Dar de data aceasta demnitarul nu se arătă deloc mulţumit, ci, clătinând capul întruna, spuse:

— Nu, nu, soţia mea nu este născută în zodia şoarecelui, ci în zodia bivolului! Dacă ai de gând să-i aduci un cadou, atunci dăruieşte-i un bivol din aur!

Linguşitorul, auzind o astfel de dorinţă ne-maipomenită, nu mai putu scoate o vorbă.

Turta pictată

TRĂIAU ODATĂ doi bogătaşi zgârciţi, care semănau atât de mult între ei, încât au devenit şi fraţi de cruce.

Într-o zi, fratele mai mic trebuind să plece la un drum mai lung, pentru negustorie, s-a gândit să treacă pe la fratele mai mare să-şi ia rămas bun. A luat cu el un coş frumos împletit din coceni de porumb, pentru a i-l face cadou fratelui, la despărţire. În casa fratelui mai mare nu o găsi decât pe cumnată-sa, căreia îi zise:

— Vai, cumnată dragă, curând am să plec la un drum lung, aşa că astăzi am venit la voi ca să-mi iau rămas bun de la tine şi de la fratele mai mare. Îmi cer scuze însă că, neştiind ce vă trebuie, v-am adus o mică atenţie în semn de despărţire: acest coş şi vă rog frumos să-l primiţi cu toată bucuria.

— Vai, frăţioare, să cheltuieşti atâţia bani pentru noi, doar suntem rude?! Aş vrea să-ţi mulţumesc în locul fratelui tău, care, regret că nu este azi acasă, să-ţi mulţumească pentru cadoul frumos ce ni l-ai făcut...

Cumnata se gândea în sinea ei: „Indiferent ce mi-a adus, după tradiţie, dar şi în virtutea politeţii eu trebuie să-l opresc la masă. Dar cu ce să-l tratez?” După ce chibzui un timp, îşi zise: „Ah, am găsit soluţia!” şi, bucuroasă, îi spuse cumnatului său:

— O, frăţioare, de astăzi ne despărţim şi nu se ştie când ne vom mai revedea, aşa că, te rog, nu pleca şi fă-mi plăcerea de a rămâne la masă, chiar dacă fratele tău nu este acasă: nu mă poţi refuza, nu-i aşa?

Nu mai aşteptă răspunsul omului şi aşează repede masa, punând două perechi de beţişoare, două farfurii, iar în mijlocul mesei un platou mare. Scoase apoi o pensulă şi o hârtie şi pictă în tuş o turtă mare rotundă, cu mult susan.

— Te rog, frate, spuse cumnata, serveşte cât e caldă şi proaspătă, dacă se răceşte nu va mai fi atât de gustoasă!

— Da, cumnată, spuse frăţiorul, am să servesc cu plăcere.

Fratele se prefăcu şi el că mănâncă, duse beţişoarele la gură şi mestecă, savurând gustul turtei cu susan.

După un timp, păru că s-a săturat, se ridică de la masă şi plecă, luându-şi rămas bun de la cumnată-sa.

Nu trecu mult timp şi se întoarse stăpânul casei. Soţia sa îl întâmpină şi-i spuse repede:

— Ghici, cine a trecut astăzi pe la noi? Fratele tău, care a venit să-şi ia rămas bun de la noi şi bineînţeles nu a venit cu mâna goală, a adus şi un coş împletit din coceni de porumb.

Cum termină de spus, îi şi arătă bărbatului darul primit de la fratele lui de cruce.

— Vai, nevastă, fratele a adus un cadou, tu nu l-ai oprit la masă?

— Cum de nu, l-am omenit cum se cuvine.

—Ce-aţi mâncat?

— Turtă, vezi bine, hai să-ţi arăt!

Soţul se duse repede la masă şi, văzând turta pictată în farfurie, oftă adânc, zicând:

— Dacă eram eu acasă, nu-i dădeam o turtă atât de mare şi atât de frumoasă, în semn de despărţire!

Zgârcitul şi cei trei calici

UN ZGÂRCIT avea trei fete. Când acestea ajunseră la vârsta măritişului, zgârcitul căută câte un soţ pentru fiecare din ele, alegându-i tot dintre zgârciţii satului.

În apropierea zilei sale de naştere, zgârcitul îi adună pe gineri şi le spuse cu voce prefăcută:

— Copiii mei, să nu cheltuiţi bani mulţi pe darurile ce aveţi a mi le face peste câteva zile. Mai degrabă aduceţi-mi fiecare câte o damigeană cu vin, iar eu voi fi foarte mulţumit.

Neavând cum să refuze, ginerii au încuviinţat cu respect, apoi au plecat.

Pe drum, ginerele cel mare gândea însă cam aşa: „Damigeana cea mare, pe care trebuie s-o dau socrului, costă o mulţime de bani, iar dacă o voi umple şi cu vin, să vezi atunci cheltuială! Dar dacă şi ceilalţi doi gineri vor veni cu damigene cu vin, ca să scap de cheltuială ce-ar fi s-o umplu cu apă?” Zis şi făcut! N-avea de unde să ştie însă că şi confraţii săi mai mici se gândiseră să facă la fel.

La sărbătoare, zgârcitul se trezi dis-de-dimineaţă şi-şi pregăti un butoi mare pentru vinul ce va fi adus de către cei trei gineri ai săi. Tot pregătindu-l şi uitându-se la butoi, gândea: „Dacă aici nu pun nici măcar o picătură de vin, ginerii mei îşi vor închipui că sunt aşa de zgârcit, încât de ziua mea beau vin numai de la ei. Dar ca să iau vin trebuie să scot bani şi să cumpăr, lucru ce nu-mi este deloc pe plac. Aşa că mai bine pun în butoi o găleată cu apă rece de la fântână, că la atâta vin cât or să aducă ei n-o să se cunoască”.

Iată că ginerii nu întârziară să se arate, fiecare ţinând în mână câte o damigeană de vin, darul către socrul lor cel drag. Acesta, zâmbind, îi primi pe cei

trei, care nu mai conteneau lăudându-şi fiecare băutura. Ginerele cel mare, începu primul:

—Vinul meu este nemaipomenit, iar aroma lui se simte de la trei kilometri. Dacă bei un pahar şi fugi trei kilometri, încă îi mai simţi aroma.

Ginerele mijlociu se semeţea şi el spunând:

—Ce am adus eu este mult mai bun şi se cheamă „nu poţi bea mai mult de un pahar”. Dacă te-ncumeţi să bei mai mult, cazi mort de beat.

Mezinul, la rândul său, spuse:

— Ce vă tot lăudaţi cu aşa-zisa voastră băutură? Vinul pe care l-am adus eu este într-adevăr băutură bună. Numai dacă-l miroşi, şi te îmbeţi, darmite să-l mai şi bei!

Zgârcitul nu mai putea de bucurie. Porunci argatului să pună vinul adus de gineri în butoiul cel gata pregătit. Se aşezară apoi cu toţii la masă ridicând paharele. Sărbătoritul sorbi o înghiţitură, dar i se păru fără nici un fel de gust. A înghiţit însă în sec, gândindu-se că din cauza găleţii lui de apă s-a stricat vinul şi, neavând de ales, bău mai departe, spunând:

— Ah, bună băutură!

Iar ginerii încuviinţară sorbind şi ei, pahar după pahar.

Slujitorul casei, nesimţind nici un fel de miros, se tot întreba: „Ce fel de băutură bună o mai fi şi asta fără nici un miros?” Aşa că luă cu o jumătate de tărtăcuţă vin, sorbi, apoi scuipă, spunând înciudat: „Ce familie zgârcită! Şi-n zi de sărbătoare se bea apă rece şi se strigă că-i cel mai bun vin”!

CUPRINS

Poveşti populare româneşti
Frunzuliţa şi Sodomul Pământului.....4
Povestea cocostârcului.....11
Povestea rândunicii.....14
Polidor.....18
Poveste rusă
Ivan Furtună-Viteazul.....32
Poveste slovenă
Mireasa-şarpe.....49
Poveste cehă
Ianacek-tontul.....53
Poveste sârbă
Omul de fier.....56
Poveşti izraelite
Băiatul cel înţelept.....61
Leviatan şi vulpea.....64
Poveşti indiene
De ce-i supărat jaguarul cel negru.....66
Pasărea nefericită.....68
Poveşti chineze
Prinţesa şi păstorul.....69

Curcubeul în cinci culori.....73
Şoricelul de aur 79
Turta pictată.....81
Zgârcitul şi cei trei calici.....83